Ն՝ 1377 — 1882 ՄԱՐՏ 17 ՇԱԲԱԹ — ՊԵՏԵՐԱՅԻ ՍԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Մէջփոխէ 20 դուրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՍԱԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՍԱԻՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճակլար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

30 Բարա

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԷՎԼԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԻ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԻԼԻՅԻ ՎԷ ՍԱԻԻԼԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԵՎԱՄԻ ԶԱՋԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ ճինէի սահիֆէյէ 5 ղրշ
Զիւնէիւ սահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ . Պանգա , Շիրքէթ վէ ու�մուրու սարրաֆիյէյէ այիտ .
2 վէ ճիւնէիւ սահիֆէյէրե . 6 ղրշ.
Զիւնէիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Զէյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բաղարըրգ օլուր ։
Մէվատտը նաֆիյա տայիր պէնտէր մէճմանէն դապուլ օլունմագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ ։

30 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպասասը, Սթամպոլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրո 8 տէ տիր։ — Ղազէթաներն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆիֆէյի մէքեաթիպին Ֆտախի անրը նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 17 ՄԱՐՏ

ԻԽԹԱՐ

Կազէթամըզ իտարէսինին սէքթէտար օլմամասը յա կազէթամըզդէն սուրէթը մունթազամէտ տէվամը ինթիշարը միմքին օլուպ , պու իսէ միւզայէզամ զէման իլէ ինթիզամը մէզքիւրուն իչապ ինթիկի մէսարիֆին պիլա թէէխիր թէսվիյէսի իգթիզասընը նազարը տրգդաթա ալմաղա միւթէվազքի պուլունտուղունտան , իմտի կազէթամըզդէն պագասընա մուհիպպ օլան կէրէք Տէրսաատէթ վէ կէրէք թարա ապօնէլէրիմիզէն զիմմէթի օլանլարդն նիհայէթ իքի իւչ հաֆթայա գատար տույունը մէզքիւրէլէրինի թէսվիյէտ հիմմէթ պուլուրմալարդը ըէճա իտէրիզ ։

ԿԻՆԼԻԿ ՀԱՎԱՏԻՍ

Բուսիա թագվինաթը մատտէսի պու կիւնլէրտէ թէսվիրէզիր օլմագտա պուլունտուղունտան , վէ թագվինաթը մէզպուրէնին ուսուլը թէնսիգը թէէտիյաթը Պանգը Օսմանի մարիֆէթիլէ վուգու պուլաճաղընտան , Պանգը Օսմանի տիրէքթօրը Մ.Ֆոսթրը պու կիւնէրտէ Լոնտրայա մուգաբրէր օլան սէյեահաթընը թէէխիր իմիշ տիր ։ (Վ.Ժ.)

—

Իչիմիտիյինէ կէօրէ , տահինէր մէճլիսինտէ Օսմանլը Պանգասը տիրէքթօրը Մ. Ֆոսթրը հաղըր պուլունմատրը հայտէ մէզքիւր պանգա մէմուրլարընտան Մ. Օպօնիյօ վէքեալէթ իտէճէք տիր ։

Պանգը մէզքիւրը Սէլանիք չիւպէսի միւտիրի սապրգ Մ. Նոպլէ տահինէր մէճլիսինէ սըր քեաթիպ թային օլունմուշ տըր ։

—

Գոսօվա գօլ օրտուի Հիւմայունու մուհասէպէճիի սապրգը՝ պուքէրրէ եազտրդը պիր մէքթուպտա, Գուրէյնինա Բուլգարիէ՝ հիչ պիր մահքէմէնին հիւքմիւնէ միսսէնիտ օլմայարագ Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի թարաֆընտան թէպիտ իտիմիշ օլան պագը Արնավուտ բուէսասընն մաղհարը ֆիվը ալի օլաճաղը հագգընտա եազտրդը պիր ֆգրայա ճէվապ վէրէրէք , մէրգում Արնավուտլար եունան մէսէլէսինին քէսպը էհէմմիեէթ իթտիրի պիր զէմանտա պիր չուրիշ չզդարարագ պիր գուվվէի մունթազամանն սէվգինէ սէպէպիյէթ վէրմիշ օլտուգլարը ճիհէթլէ , հէր հալտէ մահքէմէի վիճտանը ուժուժտէ մահքիմ օլտուգլարը՝ վէ չայէտ իչլերինտէ պէրիիւզ զիմմէ պիրի վար իսէ էլպէթթէ անրն հագգընտա տատալէթին իճրա պուլրուլաճաղընը պէեան խլէմիշ տիր ։

—

Միւխթէլիֆ էճնէպի կազէթալարը, մուսպիրլէրինտէն պտրգալարը խապէրլեր իւզէրինէ, Բուսիա իլէ Ալէմանիա պէյնինտէ եազընտա պիր իլանը հարպ վուգուի մուհազգազ օլտուղընը զանն իտէյօրլար իսէ տէ, պու պէյիւք պիր խաթա տրը։ 1871 սէնէսին։ տէն պէրու հէր սէնէ ապրիլ այընտա ասքէրին սիլահ ալթնա ալընաճաղընը քէչֆ իտէն պիր թագըմ տէլիգանը զապթանտան մասատա , մէհաֆիլը սիյասիյէտ , օրտուճա վէ մալիյէճ պուլունտուղու չու պօղուգ հայտէ Բուսիանընը՝ Ալսթրիա իլէ պիրլէշմիշ օլան Ալէմանիայա գարշը իլանը հարպ իտէճէկինի քիմսէ զանն իթմէյօր ։

—

Վիէննանրն Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ կազէթասը՝ Ալսթրիա իմբէրաթօրը իլէ իմբէրաթօրիցասընն եազընտա Իթալիայա վուգու պուլաճագ սէյահաթլարընը տէրճ սահիֆէ իտէրէք օլ պատտէ միւթալաաթա կիրիշիպ, պու սէյահաթըն իւզէրինէ պիր իթթիֆագը միսէլէս հուսուլի արզուսընտա պուլունտրդընը պէյան իտէյօր։ Քէզալիք Վիէննանրն տիկէր կազէթալարը տախի՝ պու սէյահաթըն քէք պէօյիւք պիր էհէմմիյէթը բօլիթիգէյսէի օլտուղունու պէյան իտէյօրլար ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իւսկիւտարտան Ճիւէյէ գատար պիր չոսէ ինչասընա Նաֆիա նէզարէթինէ գարար վէրիլտիկի կիպի պիր գաչ կիւնէ գատար ամէլիաթա պաչանաճագ իմիշ ։

—Նէուլզա՝ մաթպասասընտա նիւմայիշ իճրա իտէնէրին իսթինթագլարը պէր տէվամ օլուպ , հաթթա իսթինթագաթընն հէր սէֆասընտա եավէրանը հարպը հազրէթը Բատիշահիտէն պիր զաթ միսթէմի (տինէյլիճի) սըֆաթը իլէ հազրը պուլունմագտա իմիշ։

—Տէվարը հիւքիւմէթին պազըլարընա էվվէլ վէ պազըլարընա տահա սոնրա մաաշ վէրիմէք ուսուլի գալարըրլարագ, 98 սէնէսի մաաչաթընն մունթազամէն վէրիլէճէյի , վէ իչպու մարտ մաաչընն ապրիլին 2 սիկտէ թէսվիրէ օլունաճաղը բիվայէթ օլունըյօր ։

—Տիւն սապահ 30 եաչընտա իսլամըն պիրի Սթամպօլտա կիւլխանէ մէյտանընտա բէվօլվըր իլէ թէէֆը նէֆս իլէմիշ տիր ։ Իւզէրինտէն 5 1/2 լիրա իլէ 1 1/2 մէճիտիյէ վէ աշգ ու մուհապպէթ տէլալէթ իտէր պիր կաղել եազընը պու քեաղրտ պուլունմուշ տուր ։

—Իզմիրին Էֆբուրչ կազէթասընտա օգունտուղընա կէօրէ, եազմէվսիմինին հուլուլիյէ Այսրն իսէրէրինթէ երինէ հայտուտլըգ տէրէճէի նիհայէ չօղալմըշ օլմաղա, հիւքիւմէթ՝ թէքմիլ նազարը տրգդաթընը մէրգումլարը թաագիպ ու թէնքիլէ հար իտէյօր ։

Մէզքիւր կազէթանրն պէյանընա կէօրէ , Զէյպէքլեր իլէ Զէրքէզլեր եէնիտէն տաղլարտա իճրա մէզքիւրմ վէ չէգավէթ իթմէլէ մէյլիմ վէ չէգավէթ իթմէլէ մէյլուլ պուլունաճաղ իմիշ ։

Մէզքիւր կազէթանրն պէյանընա կէօրէ , Զէյպէքլեր իլէ Զէրքէզլեր եէնիտէն տաղլարտա իճրա մէզքիւրմ վէ չէգավէթ իթմէլէ մէյլուլ պուլունաճաղ իմիշ։ Տէվարը հիւքիւմէթ տէօրթ քիչի մէրգումն իւզէրինէ հիւճում իթմիշ , վէ էլինտէ պուլունան եէնի պիր չիֆթ բօթին իլէ ճէպինտէքի իչ մէճիտիյէսինի դասպ վէ ֆիրար իթմիշլէր տիր ։

—Տիւն սապահ սաաթ 3 բաատէլէրինտէ խըրսըզլար՝ Գալաթատա եաղընը սոգաղընտա պիր պագգալ տիւքքեանընա կիրիպ , գացասընտա նէ բարասը վար իսէ վէրմէսինի, եօգսա հայթը թէհիքէտ օլտուղընը մէրգումա պէեան իթմիշլէր վէ պագգալ պունա գարշը կէտիքտէ , խըրսըզլար պագգալը էլինտէն վէ պաչընտան եարալատրգտան վէ տիւքքեանատա նէ վար նէ եօգ գըրպ տէօքտիւքտէն սոնղրա ֆիրար իթմիշլէր տիր ։

—Տիւն սապահ Պէյօղլունտա Աղա Համմամը ճիվարընտա Միքայէլ Նամընտա պիր քիմսէնին պօղուլմուշ օլարագ պուլունարընը եաղմըզ իտիք։

Ախիրէն ատրըզմըզ մալիսմաթա կէօրէ, մէրգումվէ պէրապէր իգամէթ իթտիլի պիր գատրն՝ իւք ագչամտան խանէսինտէ օթուրուր իքէն օ ճիվարտա սաքին ինկիլիզլի Գարգուր Թարաֆընտան չաղրըլարագ օրայա կիթտիլինի վէ իւզէրինտէ 200 լիրա օլտըղընը պէյան իթմիշ , վէ նաչը տա մէրգում Գարգուրրն գայնը եունանը եօրկինին խանէսի էօնիւնտէ պուլունմուշ օլտըղընտան, կէրէք մէրգում Գարգուր վէ կէրէք եօրկի տէրտէսթ օլունմուշլար վէ եօրկինին խանէսի թէհարրի օլընտրգտա 60 լիրա բարա զուհուր իթմիշ տիր ։

—Բուսիա էրմէնիթանընտա վագը Գանճակ չէհրինտէ կէչէնէրտէ պէօյիւք պիր հարիգ զուհուր իտէրէք , մահալը մէզքիւր միլլէթտաչլարըմըզդա 100.000 բուպլիտէն զիյատ պիր զարար թէրէթթիւլ իթմիշ տիր ։

—Իզմիտտէն Նէուզլա պէրվէճը աթի եաղըմըզ տրը ։

«1881 սէնէսինտէ մայիս այընտա Զէրքէզլեր՝ Գուրտբէլէնկէօյինտէն Պաղչէճիկ գարիյէսինէ կիթմէքտէ օլան պիր Ամերիգալը բրօթէսթանը սօյտուգլարը կիպի Դարաեագալը նամ ճէլէպի տախ սօյմուշլար իտի ։ Հիւքիւմէթ՝ խապասէթը մէզքիւրէնին միթթճամ ըրրլարընը տերտէսթ իտուպ , մահպուս օլմագ իւզրէ մէրգումլարը Տէրսաատէթ կէօնտէրմիշ տիր ։ Մէրգուման հայտուտլարտան Ադից Մէհմէտ՝ հիւքիւմէթին էլինտէն գաչմասա մուվաֆֆագ օլուպ , իզմիտ ավտէթ իտէրէր, տիկէր հայտուտլարլա պիլ իթթիֆագ իճրան չէգավէթ պաչլամըշ, վէ էհալիյի խէֆվ ու տէհշէթ իչինտէ պրագմըշ տրը ։

«Մէրգում հայտուտ իլէ ավէնէսինի թէվֆիգի իթմէք իչիւն թէտարիրը միէսսիրէ իթթիխազ օլունմուշ տրը ։ Եիւզպաչը եուսուֆ աղա՝ միսէլլան 20 քէօղիւ վէ 4 սիւարի իլէ պու հայտուտրը թաագիպ իտէրէք թօքսու չիֆթիլիկինտէ ախզու կէրիֆթ իթմիշ տիր ։ Շէօյլէ քի ֆիրար իտէն մէրգում Ադից նամ հայտուտ ասքիրը Շահանէ իլէ վուգու պուլան միւատտէմէսինտէ եարալանըպ էլէ կէչմիշ օլտուղու կիպի ավէնէսինտէն տիկէր իչիւ տախի թէվֆիգի օլունմուշլար տրը ։ Պու միւատտէմէտ ասաքիրը Շահանէտէն եալընըզ պիր սիւարի եարալանմըշ տրը ։»

—Պէյրութթա կէլէն վէ թիւճճար մալիի հավի պուլունան պիր ինկիլիզ վաբորընտան չէգան էշեա միյանընտա պազը մաթպու էվրագը մէզիրրէ հէրը մուայէնէտ կէօրիլմէքլէ պէյրութթ բուսումաթ նէզարէթի թարաֆընտան զապթ օլունմուշ տրը ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Վարչական խորհուրդ ատենապետի Ֆ. Եուսուֆեան էֆ. բազար էրթէսի կիւնիւ Ֆէնէրտէ Բուսբաթրիքսանէսինէ կիտէրէք , Սիվազ մէզարլըզը մէսէլէսի հագգընտա միւզաքէրէյէ պաչլամըշ , վէ իքինճի պիր միւզաքէրէտէ մէսէլէի մէզքիւրէնին գաթիէն հալինէ գարար վէրիլմիշ տիր ։

—

Մ՝սմանթրմըզդա կէօրէ, կիլիկիա կաթողիկոսլըզը մէսէլէսի իչիւն միւթէչեքքիլ գօմիսիօն պու կիւն սօն տէֆա օլարագ ագտը իճթիմա իտուպ , թանզիմ օլունան բաբօրթօսընն գրաաթըյա մէյղուլ օլաճագ վէ մէսէլէյէ պիր գարար վէրէճէքմիշ ։

—

Մաէլմէմունիյէ իչիտիտիկինէ կէօրէ , Ադգանուէր Հայուհէաց ընկերութիւնընա իանէթէն թէտավիւլէ չէգարբան 10ար ղրուշուգ պիլէթլէրտէն , մէզքիւր ընկերութիւնրն Գործադիր ժողովը Ատենապետուհիսի Տիկին Մ. Մամիկոնեանա՝ 500 ատէտ ֆիւրուխթ իթմիշ տիր ։

Տիկին Ս. Կիւլպէնկեան՝ մէզքիւր պիլէթլէրտէն 50 ատէտ միպայէա իտէրէք , Ադգանուէր Հայուհէաց Ընկերութիւնընը պէօյէճէ թէշէվիգ էլէմիշ տիր ։

—

Իւսկիւտար Ս. Խաչ քիլիսէսինին չան գուլէսի ինչաաթը իչիւն Ազնաուրեան Յովհաննէս էֆէնտի 12, վէ Ունճեան Մատթէոս էֆէնտի 4 լիրա իանէ վէրմիշլէր տիր ։

—

Սըվազը կէօղտէն ալիլ կէղիւրեան թադէոս Պատուէլի ախիրէն նէչը իթմիշ օլտուղու Ֆենէրտէն Ա. Խէ նամ էսէրինտէն 5 նիւսխէ Ադգանուէր Հայուհէաց ընկերութիւնա իհտա իտէրէք , պու միւնասէպէթլէ մէզքիւր ընկերութիւնրն Գործադիր ժողովը Ատենապետուհիսի Տիկին Մ. Մամիկոնեանա մյութէէսիր պիր նամէ իրսալ իթմիշ օլմաղա , նամէի մէզքիւրրն պիր սուրէթի էլիմիզէ կէչտիկինտէն , պէրվէճէը աթի տէրճ իտէրիզ ։

Ադնուափակ Տիկին ,

Զդոյզն նուէր հինգ օրինակաց թարգմանութեան Առակացն Ֆենէլոնի , զոր իբրև զլուսա այրուն Ազգայոյս Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեանդ կը նուիրէ , իւր ազգին յառաջդիմութեան մշտատոչոր բաղձանօք մաչեալ սիրամբ, հաճեցէք ընդունիլ 'ի հաչիւ իւր խղճադիր պարտուցն, որուն ցկեանս ինքդինք պարտապան կը համարի և զոր միշտ վճարել կ'ուխտէ, քանի անգամ որ յերկնից սոյն պատեհ առիթը վայելէ թարգմանիչն ։

Ազգասէր Տիկին . թէ ո՞րչափ նուիրական է , ո՞րչափ ազգանոր, զգ և հետևաբար ո՞րչափ մեծ գոհողութեանց արժանի իգական սեռին դաստիարակութեան խնդիրը, փա՞ռք երկնից, որ և ինձ հեգ կուրիս չնորհած է գնահատել զայս իմաստանն ոչ միայն բնական փաստիւք , այլ և յԱստուածաշունչ գրոց յորում Ադամ կեանք կանուանէր զիւր կին ։ Եւ յիրաւի կինը մարդկութեան կեանքն է , այլ դաստիարակութիւնն է որ իւր կենաց զմայլարար համը կըտայ ։ Ուստի կինը , զորկ ի դաստիարակութենէ , թէև կեանք մ'է , բայց կեանք մ'որ դառնագոյն է քան զմահ . այլ երբ դաստիարակութեամբ կը համեմուի նա, կենաց երանութիւնը կը լլինի ։ կենցաղգուտ , հանրածանօթ սկզբունք մ'է , իմ այս դաւանութիւն, կենաց օրենք մ'է այս, զոր անմահացեալն Էմ-Մարթէն, վաղուբեմն ի տես աշխարհի լուսափայլ հանդիսացոյց ։ Ուստի չուզելով մթագնել իմ նեամ խօսքերով նորա վսեմախոհ մտածութիւնքն և դաւանութիւնք, զայս միայն կը կրկնեմ առ տեղեաւ, թէ լումայ մ'ևեթ կը համարիմ իմ նուէր , բաղդատմամբ բիւր քանքարպարտուցս ։

Ընդունեցէք , Տիկին , իմ խորին և զմայլալառն մեծարանաց հաւատիք, զոր սոյն բարեպատեհ առթիւ Ձեր տաղանդաշատ ազգասիրութեան կը մատուցանեմ։

Կ.ոյ Թոքէս Կէշէրեան
Սեբաստացի

8 մարտ 1882

—

Հինտիսթանտա մուդիմ ալիմ վէ նէվֆիվան միլլէթտաչլարըմըզդան Պ. Դազար Ե. Ֆատուրեանընն Օրիորդ Մարիամ Ռ. ի. Գաբրիէլեան իլէ բէսմը իլմիվաճը փէտարուար Ղոտ Սինկաբոր չէհրինտէ վագը էրմէնիլէրին Ս. Գրիգոր քիլիսէսինտէ սուրէթը մութանթանէտէ իճրա օլունմուշ տրը ։

—

Ադգանուէր Հայուհեաց ընկերութիւնն մուգաբրէր օլան բիլանգօսը թէրթիպաթընա մուավէնէթ իթմէք իւզրէ աթիտէքի զէվաթը միւթէպէրէ ինթիսապ օլունմուշլար տրը ։

Մեծ. Տեարք

Ա. Ջունդ
Լեոն պէյ Գաբամաճեան
Տիգրան Բարաղամեան
Անտոն Ադասեան
Մինաս Զերազ
Ղազարիկ Երամեան
Յովհաննէս Արշարունի

—

Ս. Զատիկ եօրթուսը միւնասէպէթիլէ Բաթրիգխանէ մէմուրիյինինէ մաաշ վէրիմէք իւզրէ տիւնքի կիւն վարչական խորհուրդ պիր մքդտար մէպլաղ իսթիգրազ իթմէյէ գարար վէրմիշ տիր ։

—

Բուսիատա վագը Ախալքէլէք չէհրինտէ Տէմիրճեան Արժ. Տ. Ստեփան քահանանրն թէչվիգաթըյա , մահալլի միւհթաճիյինը միլլէթտաչանըմըզդա իանէ իթմէք , վէ էօքսիզ չօճուգլարրն թալիմ ու թէրպիյէսինէ հարը տրգդաթ էլլէմէք իւզրէ Բաչէոչգական նամըյլա պիր Ընկերութիւն թէչքիլ օլունմուշ տրը ։

—

Էրմէնիճէ հրուֆաթ վէ թիւրքճէ լեսանլա նէյրէ միւպաշէրէթ օլունան Ֆիլէբ նամ միւսավիր բիսալէնին պու քէրրէ իւչիւնճիւ նիւսխէսի մէյտանը ինթիշարէ չէգմըզ օլմաղա , միւնէրիճաթընընն չայանը միւթալէա օլտուղունու օգուեանլարրմըզդա իլան իտէրիզ ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աթէնա Հավաս
(Պաս սապահ կէլէն Բէլէկրաֆլար)

Աթինա 28 մարտ

Հարպիյէ նազրրը միրալայ Գարախգագի՝ միրալայ կրիվանընն Թերֆիի բիւթպէ իթմէսինտէն տօլայը խսիֆիտրը վէրմիշ տիր ։ Գրալ՝ միրալայ Գարախգաքիսինին իսթիֆասընը գապուլ իթմիշ՝ վէ Մ. Թրիգուբիյի հարպիյէ նէզարէթինի իտարէյէ մէմուր էլլէմիշ տիր ։

Պու կիւն Ռումանիա գրալիյէթինին թաստիգի եէվմը մախսուսընա միւսատրֆ կիւն օլմաղլա , պու սապահ պիր Թէ Ցեամ տուվասը օգունմուշ տրը ։

Բարիզ 28 մարտ

Մէհլէ-է Դեսսան.—Մէճլիսի մէզքիւր 71 ըէյէ գարշը 376 ըէյ իլէ թունուզ սէֆրբրը մէսարրիֆի իչիւն 8 միլիոնլուգ պիր թախսիսաթը գապուլ իթմիշ տիր ։

Էսնաի միւզաքէրաթտա ըէիսը վիւքէլա Մ.տը Ֆրէյսինէ՝ թունուզ ահվալինին պու գատար ազ միւտտէթ զարֆընտա մէմուլ օլտուղու մէրթէպէ էյի օլտուղունը, վէ ահվալը մէզքիւրէնին բէյտէրբէյ էյիլէյտիկի ճիհէթլէ թունուզտա քի ասքէրին մրգտարը եագընտա 30.000է թէնզիլ օլունաճաղընը պէեան իթմիշ տիր ։

Աթինա 29 մարտ

Բէնտիսինէ օլունան ըսրար իւզէրինէ միրալայ Գարախգագի խսթիֆասընը կէրի ալմըշ տրը ։

ԻԼԱՆ

Միլլէթիմիզէն վէ միւթէպէր պիր ֆամիլեատան օլուպ , թիւճճար եանընտա թահսիլտարլըգտա վէ էճնէպի թիւճճար եանընտա գօբիսթիլքտէ վէ եախսատ թաշրարտա թիւճճարճա չիֆթիք մուամէլէլէրինտէ իսթի. տամ օլունմայա թալիպ պիր քիմսէ պուլունուպ , պէօյլէ պիր քիմսէյէ իգթիզասը օլանլարրն մաթպասմըզա միւրաճաաթ իլէմէլէրի իլան օլունուր ։

4—1

Մ. ԲԱԲԱԶԵԱՆ ՎԷ ԵՐԻՐԷՔԵԱՆԸ

ՀԱԶԸՐՃԸ ՏԻՒԲԲԵԱՆԸ

Մահմուտ Բաչանրն ալթ գաթընտա Գամանտա խանը գարշըսընտա Ն. 80
վէ Հավուզլու խանիթթիսալինտէ Ն. 57

Պու քէրրէ Վիէննանրն պիրին ճի ֆապրիգալարընտան գայէթ կիւզել վէ տայանըգլը էլպիսէլեր կէթիրտէրէք , կէրէք Գալաթա վէ կէրէք Սթամպօլ բուպաճըլարընտան էհվէն վէ ուճուզ ֆիյաթլա ֆիրուխթ իթմէքտէ օլտուղումուզու բաղպէթլու էհալիյէ իլան իտէրիզ ։

Իմտի բաղպէթլու միլլէթտաչլարըմըզդն՝ պատտէ մուհարբէր 80 վէ 37 նօմէրօլու տիւքքեանլարը պիթթէչրիֆիարղուլէտիրլերի բուպալարը էհվէն ֆիյաթլա իչիրա իտէճէքլէրինի մէմուլ իլէրիզ ։

6—1

ՐՈՒՍԻԱ ՏԵՎԼԷԹԻ

ԺԴ.

Սեվաստոբոլ չէհրի, 1854 սեպտեմբերի 25ինտէն 1855 սէպտեմբերի 8ինէ տէկին, Եանի օն պուչուգ այ միլէմատիէն մուհասէրէ օլունուպ, Թա Ինկիլթերրա վէ Ֆրանսատան վաբօրլարա թահմիլէն կէթիրթմի բիրիսիշ օլան ճէսիմ մուհասէրէ թօբլաբը իլէ իւչ տէֆա տէհշէթլի սուրէթատ թօբա թութուլուշունտա, Նիհայէթ զապթ օլունտու։

Սեվասթոբոլն էն ճէսիմ գարա իսթիհքամարընտան Բէտանէն զապթը չէրէֆի Ինկիլիզլէրէ մախսուս օլուշուզ կիպի, ասբլ Մալագոֆուն զապթը չէրէֆի տախի, Ֆրանսըզ գահրամանլարընա այիտ օլուս։

Մէգրիւբ Դրբմ սէֆէրի իւզէրինէ, չօգ չէտիտ գրիթիգարար վուրուս պուլուպ, պաղրլարը Սեվասթոբոլն մուհասէրէսի իլէ տէհշէթլի ինսան գրբկընընա սէպէպկէթ վէրիմիշ օլուշունու պէօյուք պիր խէթա ատտ իթմէքտէ, վէ քէնտի էֆքեարլարընա, Թունա Թարիգինտէն եանի Ռումանիատան (օլ վագթի Ուլահ—Պուղտանտան) կէչիլէրէք Դրբմն արգա թարաֆընա կէչիմէսինի, վէ Բէրօգոբ պողազընն զապթը իլէ, Թէքմիլ Դրբմն քէնտի տէհշէթլի Սեվասթոբոլու իլէ պէրապեր Թէսլիմ մէճպուր իտիմէսինի միւնասիպ ատտ իթմէքտէ իտիլէր։

Ասքէրիճէ պիր խէթա էսէրի օլմուշ օլսա տա, օլմասա տա, շուրասը բէք սահիհ տիր քի, Սեվասթոբոլ մուհասէրէսի, Թարխի ասքէրիյէտէ էմսալի բէք ազ կէօրիւլէն էն տէհշէթլի վէ էն ադիմ մուհասէրէլէրտէն պիրիսի օլմա՝ չէ՝։

Բէք չօգ գան իլէ զապթ իտիլէն մէգրիւբ նամը չէհիր, մուհարէպէյէ խիթամ վէրտի։

Ռուսիա տէվլէթի, Սեվասթոբոլ մաղլուպիյէթինտէն սօնրա, արթըգ մուհարէպէյի տէվամ իտէճէք հալտէն չըգմըշ օլտուղընտան, սուլհ ագտինէ մէճպուր օլտու։

Իմբէրաթօր Նիգոլա, Ռուսիանընն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթին սօնունու կէօրմէմէկէրէք վէֆաթ իթմիշ, վէ քէնտի պէօյիւք օղլու Իքինճի Ալէքսանտր հազրէթլէրի իմբէրաթօրուգ քիւրսիսինէ գուուա իյլէմիշ օլուպ, բէտէրինէն պաշամըշ օլտուղու պէտպախթ մուհարեպէյէ խիթամ վէրմիշիտի։

Էյլէ բիվայէթ օլունուր քի, իմբէրաթօր Նիգոլա, քէնտինէն սէպէպիեէթ վէրմիշ օլտուղու մէզքիւր ադիմ ֆէլաքէթին աճըսընտան վէֆաթ իթմիշ իտի։

Մուհարեպէնին իպթիտասընտա Սեվասթոբոլ լիմանը ազրընտա պաթըրըլան կէմիլէրտէն մատտա, իմանը մէզքիւր իշէրիսինտէ պուլունան Ռուս տոնանմասընը պաղրսը տախի, քեամիլէն եագըլըպ քիւլէ թահվիլ իտիլտի։

Պունլար, Սինապ լիմանընտա Օսմանլը տոնանմասընը եագտրգտան սօնրա գաչըպ Սեվասթոբոլա սըղընմըշ օլան Ռուս սէֆինէլէրի իտիլէր։

Պու սուրէթլէ, Գարա տէնիզտէ, Ռուսիանընն նէ գալեասը, նէ իսթիհքամը, վէ նէ տէ թէք պիր հարպ կէմիսի գալմըշ իտի։

1856 սէնէսի մարտ Գինտէ, ֆաթիհ Նարօլէոնուն բայիթախթընտա, չէրէֆի ասքէրիյէ սայէսինտէ քէնտի քիւրսիսինի թահրը էմնիյէթէ ալմըշ օլան Ֆրանսա իմբէրաթօրունուն կէօզիւ էօնիւնտէ, «Բարիզ ահտնամէսի» նամը իլէ քէսպի չէօհրէթ իթմիշ օլան սուլհ ահտնամէսի իմզա իտիլիպ, մէմալիքի Օսմանիյէնին թէմսիլէթ վէ իսթիգլալիյէթի (անկախութիւն,) Թունա նէհրինտէ՝ հէր միլէթ թիւճճար սէֆինէլէրինին սէրպէսթճէ հարէքէթ իթմէլերի, սուլհ ալագթինտէ հիչ պիր տէվլէթ հարպ սէֆինէսինին Զանագ—Գալէա վէ Դարա տէնիզ պողազլարընտան կէչմէմէսի, Ռուսիա տէվլէթինին Դարա տէնիզտէ պիր իքի ուֆագ սէֆինէլէրտէն պաշգա հիչ պիր հարպ սէֆինէսի սագլաեամմասը, վէ պիր մրգտար Ռուս արազիսինին տախի, Ուլահ—Պուղտանա վէրիլմէսի, Ինկիլթերրա, Ֆրանսա, Ռուսիա, Ավսթրիա, Բրուսիա, Օսմանլը վէ Սարտէնիա տէվլէթլերի թարաֆընտան թաստիգ վէ իմզա գըլընը։

Իմբէրաթօր Իքինճի Ալէքսանտր հազրէթլէրի, պու սուրէթլէ քէնտի բէտէրինին խէթասը ճէրէմէսինի վէրտիքտէն սօնրա, ասքէրիճէ վէ մալիյէճէ բէք ֆէնա հալ կէլմիշ օլան մէմալիքինին սէլամէթի թարիգլէրինէ միւրաճաաթ իթմէէ պաշլասը։

Գրբմ մուհարեպէսինտէն սօնրա վուգու պուլան մուհիմմ խալահաթլար Ռուսիա մէտէնիյէթինէ պիր լէքէ հիւքմիւնտէ պուլընան միլեօնլարճա էսիրլէրին սէրպէսթ իլան իտիլմէսի, Սիպիր տէհշէթլէրինին խաֆիֆլէտիլմէսի, վէ տէվլէթին վարիտաթընը արթըրըպ մէսարիֆինի տախի հուտուտ թահթընա ալաճագ պիր թագըմ թէտպիրլէրինին էլէ ալընմասը, Իքինճի Ալէքսանտրընն Ռուսիայա պիր նիմէթ օլտուղունու չաբուգ մէյտանա չըգարտըլար։

Հայրէֆ քի, պագը տէֆա Ռուսիա Իմբէրաթօրլարընընն տախի մէնէ միգդէտիր օլամատըգլարը տախիլի Թէէսսիրլէր, Իքինճի Ալէքսանդր իմբէրաթօրուն սալթանաթը տէվրինին սօնրընընը գարարթմաեա, վէ Նիհայէթ իւլեմը միւչարիլէյհ հազրէթլէրինին տէհշէթլի պիր էօլիւմինէ տէ սէպէպ օլտուլար։

Հէր քէս իգրար իտէր քի, էսկի Ռուս սարլզատէկեանընընը վէ Բանընալիսթ Ֆրգսաընընը թահրիքեաթընա գարշը գօեուպ տաեանաճագ գուտրէթի պուլունմամըշ օլմասը հալի միւսթէճանա թութուտուղունտա։ Իքինճի Ալէքսանդր հազրէթլէրի, Ռուսիա թահթընտա օթուրմուշ օլան իմբէրաթօրլարընէն էյիսի օլմասա պիլէ, հիչ տէյիլ իսէ, էն էյիլերինտէն պիրիսի իտի։

Իմբէրաթօր Նիգոլա, 1855 սէնէսի մարտըն 2սինտէ վէֆաթ իլէմիշ իտի։

Անճագ Լէհլիլէր, Իքինճի Ալէքսանդր հազրէթլէրինին իմբէրաթօրլուղու տէվրինտէ տախի քէնտի հալէրինտէն խօշնուտ օլաճագ պիր մէզգրտա պուլունմայրպ, 1860 սէնէսի փեբրուարընտա, քէնտի միլլէթճէ պիր չէհրը այնլէրինի մաչալալար գիեասը իլէ իճրա իյլէմէքտէ իքէն, Լէհ՝ օթանընն բայիթահթը մագամընա օլան վարշավիա չէհրինտէ Ռուս ժանտարմալարը՝ պունլարընն ալաերը տաղըթարընտա, պիր արպէտա գուհուրա կէլիպ, ֆէրտասը կիհնիւ տախի, Ռուս ասքէրի, օսգագլարա պիրիքէն Լէհլիլէր իւզէրինէ աթէշ իթմէլէ պաշլասը։

Ապրիլին սէքիզինտէ, Լէհլի էհալի թէբրարէն սօգագլարա եըղըլտրընտա, Ռուս ասքէրի թարաֆընտան տէֆթաթէն քէնտի իւզէրինէ գուրչուն եաղտրրըլը։

Նիհայէթ թէքմիլ Լէհիսթանընն Ռուսիա հիւքմիւնտէ պուլունան դրսմը, իտարէի էօրֆիյէ թահթընա ալընը, եաս էլպիսէլերի կիսիմիսի տէ մէնն իտիլտի։

Պունուն իւզէրինէ Լէհլիլէր քէնտի քիլիսէլերինէ տօլուպ՝ միլէթ պէսթէլերի օգումադա պաշլատըլար, վէ ճէնապը Հագգըն մուհաֆազասընը թալպ իյլէմէք իւզրէ, տիզիւզէրինէ կէլիպ տուվարբ իթմէքտէ իտիլեր։

Ռուս ասքէրի, մէգքիւր քիլիսէլերի մուհասէրէյէ ալտը, վէ կիճէնին եարբսընա գաբուլարը գըբբպ իչէրի կիրտի։

Ասքէրլէր, էչքիչէ էչքիչտիրէ, գաբընարը սօգագա չըգարտըլար, վէ էրքէքլէրտէն տախի 2—3 պին քիչի մահպուս իթտիլեր։

Պու գարբշըգլըգտա վուրուլըպ եարալանան գաբընը վէ էրքէքլէր տախի էքսիք օլմատը։

Վէլհասրլ պու եօլտա արպէտալարտա նէլեր խլեալ օլունապիլիր իսէ վուգուս կէլտի, վէ իչ այ միլէթմատիէն քիլիսէլեր գաբալը սագլանըլար։

Դէնտի բէտէրինտէն ճէսուր պուլունուպ, հեր թէհլիքէյի կէօգէ ալարագ 23 միլեօն էսիրլերի աղատ իտէն Իքինճի Ալէքսանտր հազրէթլերի կիպի իմբէրաթօրն հիւքիւմտարլըղը տէվրինտէ քէնտի բոլիթիկասը թարիքի իլէ իմթիզաճ իթտիրիլէմէյէն պու եօլտա հարաքէթլէր պիւթիդն ալէմի մէտէնիյէթին թաաճճիպ վէ էսֆիրնի միճիպ օլմուշլար իտի։

Լէհլիլէր պիր արա Լէհիսթան վալիսի պուլունան կրան Տիւգ Գոնսթանթինին էօմրիւնէ տախի գաստ իթմէք թէճրիպէսինտէ պուլունտուլար իսէ տէ, մէրամ լարընա վասլ օլամատըլար։

Պու հալէր պիր դաչ սէնէ պէօյէճէ տէվամ իթտիքտէն սօնրա, 1863 սէնէսի յունվար 15ինտէ կիճէ վագթի ճէպրէն Լէհլիլէրտէն ասքէր եազմագ թէրթիպի էհալինին հիտաէթինի տահա զիեատ գապարթարագ աչրգտան ասչրդա պիր Լէհ իսեանը զուհուրա կէլտի, վէ Ռուս ասքէրինտէն, մէգքիւր գարդաշալրդ արասընտա էբէյիճէ տէ ատէմ թէլէֆ օլտու։

Նիհայէթ յունվար 17սինտէ, Լէհլիլէր վագա պիր գօմանտանլարը տա պուլունմատըղը հալտէ՝ ճէսիմ պիր իլթիթալ տայիրէսինտէ պուլունմագտա իտիլեր։

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

(Տէ՛ն՝ Ն՝ Խ՝ Էդուն դէվ՝)

Մարգս՝ 1848ի յեղափոխութեան ժամանակ, պաշտպանեց Հասարակրդային միութեան գաղափարները՝ ի Գօլօնիա ուր կը գտնուէր կեդրոնական մասնախումբը։ 1850ին Բրուսական ոստիկանութիւնը նոյն մասնախմբին բոլոր անդամները ձերբակալեց, և երկար տարիներ բանտարկութեան դատապարտել տուաւ զանոնք այնպիսի դարձուածներով զորս այս դաշտաոակի կարդ անցուցած է՝ ի Գերմանիա։ Այն վայրկենէն մինչև ցվախճան այն յետադիմական շրջանին, որում նախագահեց Պ՝ Մանթայֆել, ընկերական յուզումը կարծես կը մեղմանայ, իսկ իրականապէս այս յուզումը իւր ոյժերը կը համախմբէ, 1861ին Ծարլսյեղ խիստ դրութեան դադարմամբը վերսին սկսելու համար մի վերերեակ շարժում որ մինչև ցայժմ օրինակը չտեսնուած խստութիւն մը և նոյնպէս պարագաներէն ծագած բոլորովին նոր նկարագիր մ՝ունէր։

Հասարակ ժողովրդական տարրը՝ 1848ի դիպաց ընթացքին մէջ՝ի Գերմանիա գլխաւոր դեր խաղացած ըլլալով, բնականապէս հակա—յեղափոխութեան երեսէն աւելի ՀԱՍԱՍԵՑԱՍ։ Ֆրանգֆորթի Ազգաժողովին (Տիէթ) վերահաստատութենէն՝ ի վեր վերականգնեալ կառավարութիւնք՝ մի քանի տարիներու մէջ անսանձ և բացարձակ կեղեքմամբ մէկ միլիոնէ աւելի կալուածատէրեր, արուեստաւորներ և փոքր վաճառականներ յայնկոյս ծովուց տարագիր երթալու ստիպեցին։ Կառավարութիւնը՝ տալպես միջակ դասուց լաւագոյն մասը ջնջելով, այն հաւատքով թէ մեծ վտանգի մը առաջն կառնու, չզգաց թէ ընդհակառակը նորանոր և ծանրագոյն դժուարութիւններ կ՝ստեղծէր իրեն։

Ժողովրդային հոծ մասերը՝ գաղթելու համար ամենեւին կարողութիւն չունենալով, և միջակ ու փոքր արուեստագիտութեան գործարանատէրերն ալ իւրեանց առջև չունենալով վարիչ դասերու և յայնցանէ ծագեալ իշխանութեան հետ դէմ առ դէմ գըտնուեցան։ Մեծ արուեստագիտութիւնը միևնոյն ժամանակամիջոցին կը կազմաւորուէր. մեքենագործարան և ձեռակերտարանք մեծ ընդարձակութիւն մը կառնէին։ Բայց եթէ ազգային հարստութիւնը այսպէս կ՝աճէր, մի փոքրիկ թուոյ ձեռաց մէջ կը գիզուէր. գործաւորն ա՛լ աւելի կաղքատանար։ Երբեմն ժամանակի գիւղօրէք ազգաբնակութեան կարեւոր կեդրոններ կ՝լինէին. մեծամեծ քաղաքներն ալ իւրեանց բնակիչները բնակեցնելու տեղ չէին գտներ։ Այս պարագայից ստիպմամբ կը կազմուէր մի անստացուած ժողովուրդ (բրօլեթարիա) որ՝ ազատութեան և բարօրութեան անլաց ցանկացող, կապառնար միանգամայն թէ՝ ազնուապետութեան և թէ՝ մեծ հասարակ ժողովրդեան։

Լասալ՝ ընկերական յուզումը վերսին սկսեց։ Բայց Լասալ՝ փայլուն և արկածաւոր մտաց տէր, թէև վաղեմի Հասարակրդային Միութեան ալ անդամ, (Գարլ Մարքս զինքը հոն ընդունած էր) ինքն իրեն տնտեսագիտական գաղափարներ չունէր։ Սա՝ Մարքսի գրութեանց մէջէն պատրաստառաւ այն տեսականութիւնը որոյ վրայ կը հիմնէր իւր դաւանութեան տարածումը (բրօբականտ), և անդ միայն մի քանի թիւրիւմացութիւններ աւելցուց։ Ընդհանուր քուէարկութիւնը՝ նա ազգային միութեան հիմն, և գործակից մեծ ընկերութիւններ հաստատելու միջոց քարոզեց, և սոյն ընկերութեանց համար պետութենէն դրամական նպաստ խնդրեց։ Ի՛ մի բան, Լասալի սիրած ընկերային կազմաւորութիւնը մի դիկտատորի կազմաւորութիւնն էր։ Բրուսական կառավարութիւնը՝ ի սկզբան քիչ վախ ունեցաւ յայտնէ. թողուց որ բեմը՝ իւր յեղափոխական հարատարխօսութիւնը քաղաքէ՝ ի քաղաք պտտցնէ, և այսպէս յոյսը հասարակ ժողովրդեան երկիւղին վրայ դրաւ, որով այն ժամանակ ընդհանրապէս մերժուած զինուորական ծառայութեան վերանորոգումը ընդունելու պատրաստած կըլլար ժողովրդեան այդ մասը։ Միայն թէ քիչ մը յետոյ երբ տեսաւ որ Լասալեան աղանգաւորք ժողովրդեան խորին խաւերուն մէջ կը յուզին, սաստիկ՝ միջոցներ ձեռք առաւ, և դարձեալ աւելի հեռուն երթալ չը խորհեցաւ։ 1864 թուականին Լասալի մահը վրայ հասնելով կազմաւորեց նորա հիմնած փոքրիկ եկեղեցին և արքանեակները ցիրուցան հազարաւոր փոքրիկ մասուններու բաժնեց, որք ամենքին կը պնդէին թէ վարպետին վարդապետութեան միայնակ ժառանգորդներն են։ Արդ 1866ին երբ Պ՝ տը Պիզմարգ ընդհանուր քուէարկութիւն կը շնորհէր, կը խլէր ամեն արժէք այնպիսի յայտագրէ մը որոյ ամենակարևոր պահանջը քուէին ընդարձակումն էր։

Լուրջ և իրական արդիւնք ձեռք բերելու համար գործաւորք պարտէին մի բոլորովին ուրիշ յայտագիր և գումարման մի ուրիշ դրութիւն կազմել։ Արդէն Լասալի մահուանէն քիչ առաջ Գերմանացի աշխատաւորներ կ՝ըսկսէին միանալ, հոն իրև արհեստաւորաց մարմիններ, հոս իբրև քաղաքական ժողովներ (գլիպ), կամ թէ կոկսէին Միջազգային ընկերութեան (Էնթէրնասիոնալ) ճիւղեր վէ դաշնակցութիւններ կազմել։ Ընկերական յուզման բոլոր այս վառարաններն՝ գործաւորական շահերը՝ ի միասին պաշտպանելու

ԳԱԹԻԼԻՆ ԳԸԶԸ

(1576 Նոյեմբերի դէմ՝)

—Եանի պօղուլմագ իւմիտիյէ քէնտինիզի Սէն չայընա աթմաղա կիտիյորսընըզ։ . . Պէյազ պիր քեաղըտ իւզէրինտէ օղուտրըզմ կիպի պու տէտիկիմի աչըգտան աչըզա սիզին չէհրէնիզտէ կէօրիյորըմ. . .

—Էյ՝ պու նէ՞ վագթ օլաճագ . . .

—Պու սահի՞հ մի . . .

—Է՛հ, էվէթ . . . էօյէ տիր . . . էօյմէք իսթէրիմ . . .

—Էօյմէ՛ք . . . պու եաղտա . . . Նիյի՞ւն . . .

Անարէ էյլէ պիր դարիպ թարզտա կիւմէսէ պաշլասը քի, պունուն տէմիկի զավուղը օտուղընը խոտաա խտրլեր։

Պատէհու էլինի քէօյկէ տօղրու ուզատըպ մըրըլտանտը.

—Պիլմէզսինիզ, իչէրտէ նէ՛ օլտու . . .

—Հէբսինի պիլիրիմ . . .

—Ն՞ՀԸԼ . . .

—Բէնչէրէնին եանընտա խիմ . . . տիկնէյօր խիմ . . .

—Էյլէ իսէ օ ատամըն պէնի իթհամ իթտիկինի տույտընը՞զ մը . —պանա խրբսրզ տէտիկինի իչիթտինի՞զ մի . . .

—Էվվէթ . . .

—Է՛յ, տահա նի՞չիւն եուչամամագ խթէտիկմին թէպէպինի սօրա՞բսընըզ...

—Էվվէթ, սօրարըմ . . . Կէօրի՞յօրմըսընըզ, միւսիւ Անարէ, պու տիւնեատա էօնիւ պլընմամագ եալընըզ պիր ֆէնալըզ վար տըր, եանի էօլիւմ . . . Սալիմ Ալլահ սիզ գապահաթսըզսընըզ, էյի պիլիրիմ. լաքին նէֆսինիզէ սուի գաստ իսէ իսէնիզ, պու խուսուս սիզին ալէյհինիզտէ պիր տէվլէ օլաճագ տըր . . . Շիւպհէ եօգ տըր քի, հեր քէս չէօլէ տէյէճէք տիր. Գապահ՝ Ալլը էոգ, ՀՈՈՆ ԷԼԷՆ ԷՆԳԷՆԻ ԷՕԼՄԷՔԸՐԻ . . . վէ սայքի հազլարը տա օլաճագ տըր . . . Բէնտինիզի միւտաֆէա իթմէք վէ հագգընընը մէյտանա չըգարմագ իչիւն եաշամալըսընըզ . . .

—Բէնտիմի միւտաֆէա իթմէ՞ք մի, հագգըմը մէյտանա չըգարմա՞գ մը . . . միւմքի՞ն մի տիր . . .

—Պու կիւն միւչքիլ տիր, ղիրա սիզին ալէյհինիզտէ ֆէնա կէօրիւնիւչէր վար տըր . . . լաքին եարընն պէլքի տէ գօլայտաղը . . . Ալլահ քէրիմ տիր . . . Ճէնապը Հագգըն ինայէթի պէղիւք տիր . . . Ֆէնալար տայմա հագլը օլամազլար . . .

—Սիզէ ինանմագ խթէրիմ, Բիէր, ղիրա սիզին քէլամլարընընզ թէսէլլիպսիզ տըր . . . լաքին մատամ քի հեր չէյի պիլէյիսինիզ, եարընա գատար պէքլէյէմէյէճէյիմի տէ պիլմէյիսինիզ . . .

—Պէքլէմէքտէն սիզի քի՞մ մէն իտէր։

—Պու էսնատ Մ՝. Վէրտիէ պէնիմ ալէյհիմտէ պիր թէչէքքինամէ հազրըլամագտա տըր . . . պէնի միւտաֆի ումումիյէ զամմազլայոր . . .

—Է՛, սօնդրա՞։

—Պիլճիւմէ գասլրթա մէմուրլիկի անգաթփպ պէնի տէ արամադա պաշլայաճագլար . . . պէն ախպ ու կիրիֆթ օլուհուպ հապս իտիլէճէկիմ։ պէօրէ պիր բէղալէթէ տիւշար օլմագտան իսէ, յիմտի քէնտիմի էօտիւրմէյի թէրճիհ իսէրիմ։ Ինրսրզլար վէ գաթիլլէր արասընա գարրշաճաղըմ խաթրըմա կէլտիքճէ, գալպիմ ալթիւսթ օլոյօր վէ դանզմ տամարարմտա պուզ քէսիլիյօր . .

—Իմին օլունուզ, միւսիւ Անարէ —պաղրրտը իշճի պաշը— պաշընդրա պէօյէ պիր չէյ կէլմէյէճէք տիր, պէն սիզէ նամուսըմ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ, վէ սիզ պիլիրսինիզ քի պէն էհլի ըրզ պիր ատէմիմ . . . Մ՝. Վէրտիէնին թէչէքքինամէսի միւտաֆի ումումինին էլինէ վասլ օլմայաճագ տըր . . .

—Պուհնու քի՞մ մէն իտէճէք տիր . . .

—Պէն։

Անարէ քէմալը իսթիղրապլա Բիէրէ պագտրգտան սօնդրա, միւսիւ Անարէ.

—Ճիտտի՞ մի սէօյլէյօրսընըզ։

—Ա՜հ, միւսիւ Անարէ —մըրըլտանտը իսթիյար իշճի մուհիպպանէ թէքտիր իսէր պիր թարզտա— պու սիւվալ՝ պէօյլէ պիր սըրատա սիզին աղդընըզտան ինչիտիպիկի իչիւն պանա բէք աղրը կէլիյօր . . .

—Սահիհէն պէնիմ սիզին հագգընընզտա չիւսկէմ եօգ տըր, խիտիմ Բիէր, լաքին պու չիմտիքի տէտիյինիզ պանա բէք զարիպ կէօրիւնիյօր . . .

—Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . զարիպ տիր, հագգընընզ վար . . . լաքին թէէմին իտէրիմ քի սըրֆ հագիգաթը հալ տըր . . .

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ Մ՝. Վէրտիէ իւզէրինէ իճրան թէէսսիր իթմէք իչիւն նէ՞ վասէթայա մալիքսինիզ պագայրմ. . .

—Պուհնու պանա սօրմայընըզ, միւսիւ Անարէ, պէնիմ պու պապտէ ճէվապ վերմէմ միւմքինսիզ տիր, ղիրա օրթատա պիր սըր վար տըր քի պէնիմ տէյիլտիր, սէօյլէյէմէմ . . . Անճագ սիզէ թէքրար իտէր վէ եէմին իտէրիմ քի, թէչէքքինամէ կիթմէճէճէք տիր . . . չիմտիքի հալտէ սիզին զօրգաճագ պիր չէյինիզ եօգ տըր . . . պու սայէտէ կէրի տէօնմէճէք վագթընընզ օլաճագ վէ պէլքի տէ սուչսըզլըղընընզ մէմուլտէն գիլատէ բարլագ սուրէթտէ մէյտանա չըգաճագ տըր։

Բիէր Լանտրի՝ պու սօն սէօզլէրի պիր սուրէթը մահրէմանէտ թէլֆիֆուզ իթտի։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ նէ՞ իւմիտինիզ վար տըր —սիւվալ իթտի Անարէ չիտտեթլէ— պէնիմ զայ ու թէլէֆիմի մուհիպ օլան պու ճինայէթին ֆայլի հագգիսի քիմ օլտուղընը պիր ազ շիւպհէլէնի՞յօրմըսընըզ . . .

—Պէլքի տէ զիհնիմտէ պիր շէյ վար տըր, լաքին եէնի էմրէ գատար քիմսէեէ սէօյլէմէյէճէկիմ. . . Պէնտէ օլան իւմիտէ կէլինճէ, պունուն տա նէ իւզէրինէ մուէսսէս օլտըղընը թէմամըլա բէք տէ սէօյլէյէմէյէճէկիմ, լաքին պէնտէն գուվվէթլի օլտուղընա էմինիմ . . . Պորալը հավալար կէօրմիչսինիզ էլպէթթէ, միւսիւ Անարէ . . . պազէն էյլէ տիր քի, կէօք եիւզիւ էն զիյատ գարարտըղը վագթ, աչրյմասընա էնդիատ եազընը պուլունուր . . .

—Լաքին պէն նէ՞ օլաճաղըմ . . . Պու խանէնին սահիպի պէնի պիր հայլաղ, պիր ճինայէթ քեար կիպի չիմտի քէմալը բէզալէթլէ գօլտու . . . Պուբատա արթըգ պիր սաաթ տուրամամ . . . Նէ՞րէեէ կիտէյիմ, Ալլահըմ . . . Նէ՞րէեէ կիտիպ սաղլանայրմ քի, չայէտ սիզին մէմուլինիզին աքսի օլարագ պէնի արարլար խսէ պուլամասընը՞զ . . .

Իչճի պաշը պիր ազ տիւշինտիքտէն սօնդրա ճէվապ վերտի.

—Սիզի բէք էմին պիր մահալէ սըզընընբրապիրիմ . . . տիւնեանընն քեաֆֆէլի բօլիսլէրի արասալար սիզի օրատա ապա պուլամազլար . . .

—Գապուլ իտէրիմ, գապուլ իտէրիմ —պաղրրտը տը Վիլեր— Նա՞սըլ մահալ տըր։

—Օնու պուլմագ իչիւն չօգ ուզաղա կիթմէճէճէքսինիզ . . . Պէնիմ իգամէթկեահըմ օլան քիւչիւճէք աճչապ գուլպպէ տիր տէտիյիմ . . .

—Ֆապրիգանընն օրթա եէրինտէ՛ —տէտի Անարէ.— պէնի գօլան վէ իթհամ իտէն ատէմին հէման կէօզիւ էօնիւնտէ . . . պունու ֆիքրինիզտէն կէչիրի՞ս միսինիզ . . .

—Պու կիւն միւչքիլ տիր, ղիրա սիզին ալէյհինիզտէ ֆէնա կէօրիւնիւչէր վար տըր . . . լաքին եարընն պէլքի տէ գօլայտաղը . . . Ալլահ քէրիմ տիր . . . Ճէնապը Հագգընն ինայէթի պէղիւք տիր . . . Ֆէնալար տայմա հագլը օլամազլար . . .

—Սիզէ ինանմագ խթէրիմ, Բիէր, ղիրա սիզին քէլամլարընընզ թէսէլլիպսիզ տըր . . . լաքին մատամ քի հեր չէյի պիլէյիսինիզ, եարընա գատար պէքլէյէմէյէճէյիմի տէ պիլմէյիսինիզ . . .

—Պէքլէմէքտէն սիզի քի՞մ մէն իտէր։

—Պու էսնատ Մ՝. Վէրտիէ պէնիմ ալէյհիմտէ պիր թէչէքքինամէ հազրըլամագտա տըր . . . պէնի միւտաֆի ումումիյէ զամմազլայոր . . .

—Է՛, սօնդրա՞։

—Պիլճիւմէ գասլրթա մէմուրլիկի անգաթփպ պէնի տէ արամադա պաշլայաճագլար . . . պէն ախպ ու կիրիֆթ օլուհուպ հապս իտիլէճէկիմ։ պէօրէ պիր բէղալէթէ տիւշար օլմագտան իսէ, յիմտի քէնտիմի էօտիւրմէյի թէրճիհ իսէրիմ։ Ինրսրզլար վէ գաթիլլէր արասընա գարրշաճաղըմ խաթրըմա կէլտիքճէ, գալպիմ ալթիւսթ օլոյօր վէ դանզմ տամարարմտա պուզ քէսիլիյօր . .

—Իմին օլունուզ, միւսիւ Անարէ —պաղրրտը իշճի պաշը— պաշընդրա պէօյլէ պիր չէյ կէլմէյէճէք տիր, պէն սիզէ նամուսըմ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ, վէ սիզ պիլիրսինիզ քի պէն էհլի ըրզ պիր ատէմիմ . . . Մ՝. Վէրտիէնին թէչէքքինամէսի միւտաֆի ումումինին էլինէ վասլ օլմայաճագ տըր . . .

—Պուհնու քի՞մ մէն իտէճէք տիր . . .

—Պէն։

Անարէ քէմալը իսթիղրապլա Բիէրէ պագտրգտան սօնդրա, միւսիւ Անարէ.

—Ճիտտի՞ մի սէօյլէյօրսընըզ։

—Ա՜հ, միւսիւ Անարէ —մըրըլտանտը իսթիյար իշճի մուհիպպանէ թէքտիր իսէր պիր թարզտա— պու սիւվալ՝ պէօյլէ պիր սըրատա սիզին աղդընըզտան ինչիտիպիկի իչիւն պանա բէք աղրը կէլիյօր . . .

—Սահիհէն պէնիմ սիզին հագգընընզտա չիւսկէմ եօգ տըր, խիտիմ Բիէր, լաքին պու չիմտիքի տէտիյինիզ պանա բէք զարիպ կէօրիւնիյօր . . .

—Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . զարիպ տիր, հագգընընզ վար . . . լաքին թէէմին իտէրիմ քի սըրֆ հագիգաթը հալ տըր . . .

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ Մ՝. Վէրտիէ իւզէրինէ իճրան թէէսսիր իթմէք իչիւն նէ՞ վասէթայա մալիքսինիզ պագայրմ. . .

—Պուհնու պանա սօրմայընըզ, միւսիւ Անարէ, պէնիմ պու պապտէ ճէվապ վերմէմ միւմքինսիզ տիր, ղիրա օրթատա պիր սըր վար տըր քի պէնիմ տէյիլտիր, սէօյլէյէմէմ . . . Անճագ սիզէ թէքրար իտէր վէ եէմին իտէրիմ քի, թէչէքքինամէ կիթմէճէճէք տիր . . . չիմտիքի հալտէ սիզին զօրգաճագ պիր չէյինիզ եօգ տըր . . . պու սայէտէ կէրի տէօնմէճէք վագթընընզ օլաճագ վէ պէլքի տէ սուչսըզլըղընընզ մէմուլտէն գիլատէ բարլագ սուրէթտէ մէյտանա չըգաճագ տըր։

Բիէր Լանտրի՝ պու սօն սէօզլէրի պիր սուրէթը մահրէմանէտ թէլֆիֆուզ իթտի։

—Էօյլէ օլտուղու հալտէ նէ՞ իւմիտինիզ վար տըր —սիւվալ իթտի Անարէ չիտտեթլէ— պէնիմ զայ ու թէլէֆիմի մուհիպ օլան պու ճինայէթին ֆայլի հագգիսի քիմ օլտուղընը պիր ազ շիւպհէլէնի՞յօրմըսընըզ . . .

—Պէլքի տէ զիհնիմտէ պիր շէյ վար տըր, լաքին եէնի էմրէ գատար քիմսէեէ սէօյլէմէյէճէկիմ. . . Պէնտէ օլան իւմիտէ կէլինճէ, պունուն տա նէ իւզէրինէ մուէսսէս օլտըղընը թէմամըլա բէք տէ սէօյլէյէմէյէճէկիմ, լաքին պէնտէն գուվվէթլի օլտուղընա էմինիմ . . . Պորալը հավալար կէօրմիչսինիզ էլպէթթէ, միւսիւ Անարէ . . . պազէն էյլէ տիր քի, կէօք եիւզիւ էն զիյատ գարարտըղը վագթ, աչրյմասընա էնդիատ եազընը պուլունուր . . .

—Լաքին պէն նէ՞ օլաճաղըմ . . . Պու խանէնին սահիպի պէնի պիր հայլաղ, պիր ճինայէթ քեար կիպի չիմտի քէմալը բէզալէթլէ գօլտու . . . Պուբատա արթըգ պիր սաաթ տուրամամ . . . Նէ՞րէեէ կիտէյիմ, Ալլահըմ . . . Նէ՞րէեէ կիտիպ սաղլանայրմ քի, չայէտ սիզին մէմուլինիզին աքսի օլարագ պէնի արարլար խսէ պուլամասընը՞զ . . .

Իչճի պաշը պիր ազ տիւշինտիքտէն սօնդրա ճէվապ վերտի.

—Սիզի բէք էմին պիր մահալէ սըզընընբրապիրիմ . . . տիւնեանընն քեաֆֆէլի բօլիսլէրի արասալար սիզի օրատա ապա պուլամազլար . . .

—Գապուլ իտէրիմ, գապուլ իտէրիմ —պաղրրտը տը Վիլեր— Նա՞սըլ մահալ տըր։

—Օնու պուլմագ իչիւն չօգ ուզաղա կիթմէճէճէքսինիզ . . . Պէնիմ իգամէթկեահըմ օլան քիւչիւճէք աճչապ գուլպպէ տիր տէտիյիմ . . .

—Ֆապրիգանընն օրթա եէրինտէ՛ —տէտի Անարէ.— պէնի գօլան վէ իթհամ իտէն ատէմին հէման կէօզիւ էօնիւնտէ . . . պունու ֆիքրինիզտէն կէչիրի՞ս միսինիզ . . .

(Տէվամ)

համար գումարուեցան. և 1868ին Նուրէմպէրկի վեհաժողովը՝ այս նոր կուսակցութեան առաջին մեծ յայտարարութիւնը տեսաւ. Ընկերականք՝ լաւ հրահանգեալ և կազմակերպեալ, այդ ժողովին մէջ մեծ փայլով զատուեցան յառաջդիմականներէն որոց, սակայն, գլխաւոր ատենաբանք հեռի էին այն ժամանակ Բրուսական միապետութեան անձնանուիրում ցուցնելէ, զոր այսօր կը պարզեն յաչս աշխարհի. վերջապէս նոյն վեհաժողովը ընդունեց այն յայտարարութիւնը զոր Մարքսը և Էնկէլս պաշտպանած էին 1848 թուին, և որ այն ժամանակէն 'ի վեր Միջազգային ընկերութեան Գերմանական ճիւղերուն յայտագիրը եղաւ.

Բայց և այնպէս Լասալեան աղանդաւորք դիմադրել փորձեցին՝ ուզեցին իւրեանց իշխանական ընկերունքը գործաւոր դասին իւր յատուկ ջանքով ձեռք բերած ազատութեան սկզբանցը դէմ հանել. գիտական, դրական և հանրապետական ընկերականութեան դէմ գաղափարախօսական (իտեալոժիզ), դիկտատորական, և նոյն իսկ կառավարական ընկերականութիւնը բարձրացուցին. Այս ջանքն ի դերև ելաւ. 1870ի պատերազմին ժամանակ իւրեանց վարմունքը վերջապէս ուծացուց գործաւորները.

Մինչդեռ Միջազգային ընկերութեան պարագլուխներն՝ ի վրտանգ իւրեանց կենաց, ընդդէմ պատերազմի և երկրակալութեան կը բողոքէին հրապարակաւ, իւրեանց հակառակորդը՝ եթէ երբէք չէին մասնակցեր պայքարին, անտարբեր կը մնային. Ուստի Լասալեան ընկերութիւնք՝ մի զմիոյ կնի, երեսէ թողուելով. սոցա արբանեակներն եկան Միջազգային ընկերութեան անձանագրուեցան. Զուլումը՝ 1876ին ամբողջանալով, այն ժամանակ վճռուեցաւ.

Այն ժամանակամիջոցէն 'ի վեր Գերմանիոյ մէջ ընկերականութեան ծաւալումը՝ բովանդակապէս Գարլ Մարքսի գիտական երկասիրութեան մէջ յայտնուած տնտեսագիտական գաղափարաց վրայ հիմնեալ է.

(Սթամպալ)
(Շարունակէ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԷՐԶԻՆԿԵԱՆ

21 իմպայը հավի օլան աթիտէքի մէքթուպ՝ տէրսի զրմնընտա մսթպամըզա կէօնտէրիմիշ տիր.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առաջարկ առ Ազգ. Երեսփոխանութիւն. — Ակնկալիք Սահմանադրութեան.— Թէ համարատուութիւնը մի օրինական պարտք է.— Գայթակղական լուրեր Ս. Էջմիածինէն.—Սխ.— Ս. Երուսաղէմն տարագրեալ Միաբանք.—Կանոնագրի անգործութիւնը վտանգած է Ազգ. հանգանակութիւնը.—Նախ հաչիւ, ապա վճարում.—Ազգին տագնապը.—Ս. Պատրիարքի հրաժարականը արգելք չէ Ցանձնախմբի մը կազմութեան.— Հրաւէր առ ազգ. Լրագրս.

Մեծ. Խմբագիր Տէր

Ներկայիս կը խնդրեմք որ հետևեալը՝ իբր գաւառական մի արձագանգ հիւրասիրել բարեհաճիք Ձեր պատուական թերթին ծոց, զոր կը բերեմք Ազգ. Ընդհանուր ժողովոյ ուշադրութեան.

Բազմաթիւ տարիներ մի զմիոյ կնի անցան յորմէ հետէ Հայ ազգը ունեցաւ իւր ներքին գործերը տնօրինելու օրէնք մը՝ որ կը կոչուի Սահմանադրութիւն. հանգին գոռում գոչումներով, բուռն յուզմամբ, ժողովրդային խռովութեամբ, խաւարելոց և լուսաւորելոց վանողական և ձգողական տատանումներով հաստատուած սոյն օրինադրութիւնը վերջապէս ունիմք այսօր. Ցակաւին մեր ականջներէն դադրած չեն այն ձայները որք հռչակելով կը դրուատէին Սահմանադրութեան փրկարութիւն և կենսաբեր նշանակութիւնը յօդուտ և 'ի շինութիւն Ազգին. Եւ արդարև ըստ իւր պատուական տրամադրութեանց Ս. Եկեղեցիք պիտի պայծառանային. վարժարանք պիտի բազմապատկէին և բարւոքէին. ազգին քաղաքական և կրօնական գործոց վարչութիւնը ընտիր անձնաւորութեանց ձեռք անցնելով, կոկ և ընթացիկ վիճակ մը պիտի ստանար. Հայաստանի հեռաւոր և մերձաւոր գաւառք որոշակի գծուած հիման մը վրայ կանոնաւոր և անընդհատ յարաբերութեան մը մէջ պիտի լինէին կեդրոնին հետ. վանօրայք իրենց ամուլ և անպտուղ դիրքը փոխելով ընդ միոյ հարիւր և հազար պիտի փոխարինէին ազգին իրենց մատուցած խնամոց և նպաստից. 'ի մի բան իբրև լարուած և ուղղագնաց մեքենայ մը, կանոնաւորապէս պիտի շարժէր ազգային գործոց դեկը, կեդրոնի լոկ ակնարկին և կամ մի թեթև զարկին վրայ. թէ այս ազգովին ընդունուած օրինագրին պարունակութիւնք կենդանութիւն գտա՞ն արդեօք իրենց գործադրութեան մէջ. —Իրաց ներկայ վիճակը կը ցուցուցնէ թէ խոշոր բացասութիւն մ'ունի այդ հարցման 'ի պատասխան.

Քաղաքակիրթ և բարբարոս աշխարհաց մէջ միակ խորը օրինաց անթերի գործադրութիւնն է, հոգ չէ թէ սոքա բնական լինին կամ դրական. Սահմանք պարտուց և իրաւանց նկատմամբ գծուած և դրուած նուիրական նշաններ են միայն նոցա համար՝ որք երկիւղածութեամբ կը յարգեն արդարութիւնը և ուղիղ բանավարութեան ներշնչումը. իսկ նոցա համար որք արդէն մաշեր են խիղճ, սիրտ և 'ի սոցանէ ծնած բարի տրամադրութիւնք, եթէ ճենական պարիսպ իսկ լինին հաստատեալ օրէնք, զանցառութեան և զեղծմանց հրապուրիչ խայծեր կը դառնան. Արդ այս դժբախտ պարագայից իբր թումբ ազգաց իմաստութիւնը ընդունած է համարատուութիւնը.

Վերջին ժամանակներս խեղճ Հայաստանցւոյն նկատմամբ որչափ ալ տխրաւորթ լինին բարեսորոգմանց յապաղման համար, անկից աւելի գայթակղական դարձան ազգային ներքին գործոց մէջ տիրող անհամաձայնութեան, նորերս յայտնուած մեքենայութեանց, ստորին դարձուածոց և ցարդ թագուն կամուրջ քաղաքականութեամբ չի պարզուած խնդրոյ երեսէն. Այս մեր ըսած պարագայները հաստատող գայթակղեցուցիչ իրողութիւններով լի են ազգային մամլոյ էջերը. Արևելքէն, արևմուտքէն, հարաւէն, հիւսիսէն անախորժ և զզուելի ձայներ դառնչեցուցին մեր ականջներ.

Բարդողիմէոսներ, Նաճառեանցներ վերցուցին վարագոյր մը՝ որոյ ետև ներկայացուած տեսարանները եթէ ստոյգ են և ճշմարիտ, բաւական պիտի լինէին Կ. Պոլսոյ ազգայն երեսփոխանութիւնը հերքելու. Կիլիկիոյ խնդիրը այսչափ ժամանակ իբր խնոյի հարուցեալն վերջ տակաւին մեր քաղաքագէտ իշխանութիւնը չի կրցաւ իւղ մը հանել, կամ ելած իւղը ուտողը գտնել.

Դաւթի քաղքէն, այդ ընտրեալ Սիօնէն խումբ մը միաբաններ տարագիր կը գնան և Հայոց դերհռչակ Ս. Յակոբայ վանուց հաշիւները պահանջելով, ի նպաստ իւր պարտուց հանդերձեալ հանգանակութեան յաջողութիւնը վտանգելու կ'սպառնան, և ոչ ոք ուշադրութիւն կ'ընէ դոցա բողոքանաց ձայնին. Ո՞վ է մեղաւորը և ո՞վ արդարը, եթէ օրինաց արդար կշռոյն ծիրանեներով չի չափուին և իւրաքանչիւրին արժէքը ի լոյս ճշմարտութեան չի հանուին, չի քննուին, չ'փորձուին, չ'պատժուին և չի վարձատրուին, ապա ուրեմն ի՞նչ են օրէնք, կանոնագիր, ծրագիր և այլ դանազանագրեր. ո՞չ ապաքէն ժողովուրդը, ըստ որումս այդ նրբին խաւերուն մէջ մտած չէ և անծանօթ այդպիսի օրինական ձևապաշտութեանց, ինքնին եզրակացնելով թէ մութն և լոյսը, սևն ու սպիտակը տարբեր բաներ չեն, պիտի տարածուի անտարբերութեան անդամալուծող մահճին վերայ, և Ազգութեան և կրօնին ոգին որ ի հեռուստ, աստի և անտի, ակնածանօք կը կապէ զյետին Հայն լիշեալ պատուական և պատմական աթոռոց, այդ վառ ոգին չիջանելով տեղի պիտի տայ օտարին որ արդէն հսկայ քայլերով կը դիմէ խմորել դարերու մնացորդաց փոքրիկ հարազատ բեկորն ալ.

Ի՞նչ կը կարծեն մեր Ազգային աթոռոց վերայ բազմող էֆենտիները՝ եթէ ժողովուրդը լիմար և իւր իրաւանց անծանօթ արարած մը կը համարին, կը սխալին.

Մենք ներկայս իբր ուշադրութիւն արթնցնող մի փոքրիկ զանգակի ձայն կը հնչեցնենք և կը խնդրենք որ Ազգային իշխանութիւնը փութայ լիովին կատարել իւր պարտքը և դարմանել գայթակղութիւնը, մանաւանդ մասնաւորապէս Ս. Երուսաղէմի նկատմամբ, ապա թէ ոչ կատարածը դառնագին կը լինի.

Մինչ կրնա՞յ ըսուիլ որ Ս. Էջմիածին մեր իրաւութենէն դուրս է, Կիլիկիոյ աթոռը ընդվզեց նորերս չնորհիւ իւր կաթողիկոսին, և Ս. Երուսաղէմ իւր առանձին կացութիւնն ունի. եթէ այդպէս, ուրեմն ժողովուրդը այլևս ի՞նչ բանի կ'սպասէ, երբ նա չունի իրաւունք, հետևաբար դադրած է իւր պարտքը անոնց համար՝ որ զինք չեն ճանչնար. տարէք ժողովրդին իւր սեպհական գործոց համարը, և նա տէր է թէ իւր պարտուց և թէ իրաւանց. Առաւել քան երեք ու կէս բիւր ոսկիներու պարտուց կոյտ մը կը դընէ Երուսաղէմ մեր առջև, և կ'ըսէ վճարեցէք. բայց ի՞նչ բանի ծախսուեցան Դաւիթ Օղլիոյ այդ ստուար արտադրութիւնք.

Ազգային իշխանութիւնը ընդհանուր հանգանակութեան մը կը դիմէ այդ պարտքը գոցելու. և միթէ զարմանալի՞ է որ մինչև ցայժմ չի յաջողիր. Նախ հաչիւ և ապա վճարում. ասա է այս հարցման լուծումը.

Կրնայ ըսուիլ թէ այժմ կեդրոնական իշխանութիւնը տագնապային վիճակի մը մէջ է Ամէն. Ս. Պատրիարքի հրաժարման առթիւ և՝ ժամանակ չունի այդպիսի հաչուոց նայելու. Ցիրաւի ցաւալի պարագայ մ'է այս, և որոյ վաղընդհանուր կարգադրութեան համար ամբողջ Ազգը ակնկալոյց կը մնայ. սակայն և այնպէս երեսփոխանութիւնը կարող է մի քանի անաչառ և ուղղադատ անձինքներէ ցանձնախումբ մը կազմել ի քննութիւն Ս. Երուսաղէմի երկրագործական վիճակին և վանուց ներքին կացութեան, ինչպէս իրաւամբ դիտել տուած է Աբեղեան Մամուլ և այլք.

Արդարև նորանշան է տեսնել որ մեր Մայրոյն առօրեայ ներկայացուցիչները ցարդ բնաւ չեն աշխատիր և չեն զբաղիր այս կենսական խնդրով. մինչդեռ վանքին գոյութիւնը ազգային շահուց տեսակետով նուիրական և կարևոր կը քարոզեն, ծանօթ ճշմարտութիւն մը՝ որ դէմ ոչ ոք կարող է արդէն հակաբանել.

Վերջապէս մեր միակ բաղձանքը լինելով Ազգային օրինաց անվթար պահպանութիւնն և սոցա գործադրութեամբ Ազգային շահուց պաշտպանութիւնը, կը հրաւիրեմք Ընդհ. Ժողովոյ խորին ուշադրութիւնը Ս. Էջմիածնի և Ս. Յակոբայ վանուց ներկայ հաշուական խնդրոց վրայ և ապա Ազգային զանազան կարևորագոյն գործոց՝ որոց կախ մնալը վանգարեր է Ազգին.

Արդ՝ Տէր Խմբագրապետ, մատուցանելով Ձեզ նախապէս մեր շնորհակալեաց հաւատին,

Մնամք ցանկացող բարեկամութեան Ազգիս.

(21 Սեպտեմբեր 1882)
1882 փետր. 27

ՅՈՒՅՑԱԿ ԱՌԱՋԻՆ

1882 ՏԱՐԻՈՅ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

Ի Նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի

—

Մեծ. Տիարք,

	Բոյին	Լէր.	Օմ.
Մանուկ Ալանեան (1881 տարւոյ)	1		8
Գրիգոր և Տիգրան Գարակէօզեան	2,50		20
Յովհաննէս Կիւմչեան	2		16
Խաչիկ և Անտոն Հաճեան	2		16
Գնաճեան և Մուրատեան	1,50		12
Պօղոս Գաբրիէլեան և ընկ.	1		8
Եղիա Պէյլէրեան	1		8
Բէթրաք Էսմէրեան	1		8
Յովսէփ Թօդաղեան	1		8
Յովհաննէս Բէրէստէճեան	1		8
Սարգիս և Խաչիկ Թօքհանէլեան	1		8
Գ. Յ. Ն. Էսաեան եղբարք	1		8
Յովհաննէս և Մկրտիչ Գաբամճեան	1		8
Մագպուլեան եղբարք	1		8
Աւետիս և Մաքսուտ Կիրտաղեան	1		8
Պետրոս Գարակէօզեան	1		8
Ալիքսան և Խաչիկ Խոբասանճեան	1		8
Յ. Մ. Գ. Շամամանճեան եղբարք	1		8
Տիգրան և Թորոս Բաղդատեան	0,75		6
Ապտուլլահ եղբարք	0,75		6
Գրիգոր Պըրխանեան	0,50		4
Զօրա Թաշճեան	0,50		4
Յ. Մ. Ստամպոլլուեան եղբարք	0,50		4
Յ. Յ. Բապուճճեան	0,50		4
Բերովբէ և Երանոս Կիւմիւշեան	0,50		4
Ոմն	0,50		4
Պապի Պապոյեան	0,50		4
Գրիգոր Էվրէնեան	0,50		4
Համբարձում Կիւմիւշեան	0,50		4
Դաւիթ Նարլեան	0,50		4
Յովակիմ Անդրէասեան	0,25		2
Յովսէփ Սրով	0,25		2
Զէնոբ Հիսարլեան	0,25		2
Յակոբ Նարկիլէճեան	0,12½		1
	29,37½		235

(Շարունակէ)

ՄԻԹԻՖԷՐՐԻԳԱ

Բարիզտէ նէյը օլուռան Բընիրեւէն կազէթասը թարգիրնտան նիհիլիսթէր մուհաքէմէսի հագգընտա պէեանը էֆքեար իթմէսի իչիւն վուգու պուլան տավէթ իւզերինէ էտիպը մէշհուր Վիգթոր Հիւկոնըն մէզքիւր կազէթայա եազարդը պիր գրթա մէքթուպու թերճէմէ իթմիշ իտիք.

Պու քէրրէ Էվրօբա կազէթալարընտա օգուռնտուղընա կէօրէ, էտիպը միւշարիւլյհ Ռուսիա Զարընա պիր մէքթուպ եազարագ ասըլմագ ճէղասը իլէ մահքիմ օլան 10 նէֆէր նիհիլիսթին ադվընը ըլճա իթմիշ օլտուղընտան, պէօյլէ պիր էտիպը մէշհուրըն բէճասը նէզամը իմբէրաթորիտէ մաղհարը գապալ օլարագ, դիքը օլուռան մահքիմէր իտամ ճէզասընտան ադվ իտիրմիշլեր տիր.

Պու խապէր՝ քէնտիսինէ պազը զէվաթ թարգիրնտան վերիւմիշ օլան պիր զիյաֆէթտէ իքէն Վիգթոր Հիւկոյա վասըլ օլարդտա, 10 ատէմին էօմրիւնիւ գուրթարտըղընտան տօլայը օ գատար մէմնունն օլմուշքի, սէվինճինտէն աղլամըշ վէ հէման էլինէքի գատէհի գալտըրարագ «Զարընն սըհհէթ ու ադիլէթինէ» տէտիքտէ, պիւթիւն տավէթլիլէր տախի գատեհլերինի գալտըրարագ Զարընն շու ինսանիյէթինտէն տօլայը սըհհէթ ու ադիլէթի նամընա իտարէի ադատահ իյլէմէք սուրէթի իլէ ալգըշլամըշլար տըր.

—

Ալէմանիատա վագը Գրագովիտէ նէյը օլուռան Զաս նամ կազէթա՝ Բարիզտէն ալարագ պիր մէքթուպ նէյը իսէյօր քի, մէքթուպը մէզքիւրը պէյանընա կէօրէ, Ռուսիա հէյէթը տիբլոմասիսինէ մէնսուպ պազը միւթէպէր Ռուսլար՝ Բարիզտէ պիր սալօնտա պուլունտըգլարը սըրատա ժէնէրալ Սգոպէլէֆին նութգլարընը չէտիտէն մուախէզէ իթմիշլերտիր. Պու արաբէք միւսիսին վէ Ռուսիատա բէք պէօյիւք պիր մէմուրիյէթտէ պուլունմուշ օլան պիր իթթիֆար՝ ժէնէրալ Սգոպէլէֆին մէսլէքինի թապիրաթը աթէշէ իլէ միւատֆատա իթմիշ տիր.

«Ժէնէրալ Սգոպէլէֆին միւասխէսի՝ բօլիթիգաճա պէօյիւք պիր էհէմմիյէթի հաիզ պուլունմուշ տըր զանն իտէրիմ. զիրա միւշարիւլյհ՝ հէր նէ լազըմ իսէ սէօյլէմիշ, վէ պաշգա տիւրլիւ տէ սէօյլէյէմէզ իտի.

Ալէմանիանընն կէօյա Ռուսիա իլէ օլան իթթիֆագընտան տօլայը Ֆրանսանընն ճէսարէթտէն տիւշմէսինի վէ գորգուլարընը կէ՞օրմէյօրմըսընը Ռուսլար Ալէմանլարա տիւշմէն նաղարըյլա պագմագտա օլուպ, օ հալտէ Ռուսիա իլէ Ալէմանիա իթթիֆագընն Ալէմանիա թարաֆընտան տէրմէյան իտիլտիկի գատար գավի վէ սէպաթը օլմատըղընը Ֆրանսըզլարա քի՞մ պիլտիրէճէքտի.

«Պիր Էվրօբա մուհարէպէսի գուհուրունտա Ռուսիանընն Ալէմանիա իլէ պէրապէր իճրատ մուամէլէ իթմէյէճէկինէ Ֆրանսայը քի՞մ թէճէմին իտէպիլէճէքտի. պու շէյլերի տիբլոմասի թարիգիլէ պիլտիրմէք միւմքի՞ն մի իտի. Պիւթիւն պու շէյլերին տէնիլմէսի իյճապ իտէր օլտուղու ճիհէթլէ, պունուն՝ պիր ասքէր, պիր գահրաման, պիր Ռուս վաթանբէրվէրի վէ պու վաղիֆէ իլէ միւքէլլէֆ պիր Ռավ թարաֆընտան տէնիլմէսի էյի տէյիլ մի տիր.»

Պէրլինին Նէյնտա Ցայտունկ կազէթասը՝ մէզքիւր մէքթուպը Զաս կազէթասընտան նագլէն տերճ իթտիրտէն սոնրա, շէօյլէճէ իլավէի մէգալ իտէլօր.

«Պունտան պիր գաչ սէնէ մուգատտէմ բրէնս կօրչագոֆըն պիր Ֆրանսըզ կազէթաճըսընա խիթաբպէն, պիր Ֆրանսըզ իլէ Ռուս իթթիֆագընն բէք զիյատէ արզու օլունաճագ պիր շէյ օլտուղունու նէ տէրէճէ սերպէսթիլիլէ պէյան իթթիկի տերխաթըը օլունուր իսէ, Զաս կազէթասընն իթեան իթտիկի մուսինն զաթն բրէնս կօրչագոֆ օլտըղը անլայըրը՝ զիրա միւշարիւլյհին Ալէմանիայա օլան խուսումէթի 1875 սէնէսինտէն պաշլամըշ տըր.»

—

Ռուսիատա սուլհ թարաֆտարանը գօնթ ինեաթիէֆի մէվգըի իգթիտարտան տիւշիւրմէքտէն գաթը իւմիտ իթմիշլեր տիր. Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ՝ Ալէմանիա աւլյհինտէքի թաարրուզաթընա տէվամ իթմէքտէ, վէ Բէթերսպուրկտա իգամէթ իթմէք նիյէթինտէ օլտուղունու աչրգտան աչրդա պէեան իյլէմէքտէ իմիշ.

—

Տալմացիա իսեանընընն մահալին տէն ալընան խապէրլերէ կէօրէ, ասիլէր միյանընտա պուլունան Ռուսդաղրթանը՝ Աւսթրիա ասքերինին կէչէճէկի եօլու լաղրմա պէրհավա իթմիշլեր իմիշ. Իշթէ պու սեպեպլէ 14իւնճիւ վէ 15ինճի ալայ՝ Լէբօկլավա կէչիտինտէն կէչտիքլերի սըրատա Աւսթրիալըլար Զերբվիչէ թէլէկրաֆ չէքմիտիր քի, եօլուն թաթրիպ իտիլտիկի ճիհէթլէ, իլերի եիւրիւմէք միւմքինսիզ տիր. Մէզքիւր եօլտան ասքերին կէչէպիլմէսի իչիւն պիր գօլ իսթիհքամ՝ ասքերի 7 սաաթ միւթէմատիէն չալըշմըշըր.

—

Կոմի ոբ Թիւրէնեան նամ կազէթանըն պէեանընա կէօրէ, Պուխարա գուեռումճուլարը նիշանը—Հաուհ-եըլարը—Պուխարիէ, եանի Պուխարանընն Շարգ եըլարը նիշանը նամընտա Էմիրին իհտաս իտէճէկի պիր նիշանը իմալը,ա մէշղուլ տըրլար.

Պու նիշան կէչէն յուլիս այընտա Էմիրին Ռուսիա իմբէրաթորընտան ավզ իթտիկի մէքթուպ պիր եատիկեար օլմագ իւզրէ թէէսիս օլունմուշ, վէ Շարգ եըլարը նամը տա Ռուսիա իմբէրաթորընընն ճիւլուսընա իքրամէն մուամիլէյհ Էմիրէ վերիլմիշ տիր.

—

Գարը գօճա պօչամագ ուսուլի՝ Զուիցցէրիա, Պելգիէրա, Պրունսվիգ, Համպուրկ, Հանովրա, Սագսոնիա, Վիւրթեմպէրկ, Շուէտ, Ռուսիա, Սըրպիսթան, Ռումանիա, Պատ, Ցանիմարգա, Նորվէկիա, Բրուսիա, Ինկիլթերրա, Հօլանտա, Աւսթրիա, Թիւրքիա վէ Միւճթեմէաք Ամէրիգատա մէվճուտ օլուպ, Ֆրանսա, Սբանիա, Բորթուգալ, Մէքսիկա, Ճէնուպի Ամերիգա վէ Իթալիատա պու ուսուլ գապուլ օլունմամըշ տըր. Ինճագ Իթալիատա գարը գօճա թարաֆէյն բրիզսըլյա միւէպպէտէն եէքտիկէրինտէն այրըլապիլիրլեր.

Պու միւնասէպէթլէ Զուիցցէրիանընն Զուրիխ չէհրինտէ իթալագա միւթէալլիգ բէք էսքի վէ ճալիպը տրգգաթ պիր ատէթի Միշլէրին թարիխինտէն պէր վէճհը աթի նագլ իտէրիզ.

«Պօղուշմուշ օլան գարը գօճա բթլագլարընը թալէպ իթմէք իւզրէ հաքիմէ կէլտիքլերինտէ, հաքիմ անլէրի տինէմիյիպ գարար վերմէզտէն էվվել իւչ կիւն իքինսինի պիրտէն պիր օտայա գարար իտի. պու օտատա եալընըզ պիր եաթագ, պիր մասա, պիր թապագ վէ պիր պարտագ պուլունուպ, անլէրէ կէօրիւնմէքսիզին վէ լագըրտը իթմէքսիզին հէր կիւն նաֆագալարը վերիլիր իտի. Իւչ կիւնտէն սոնրա տրչարը չրգտրգլարընտա հիչ պիրի պիրպիրինի պօչամագ իսթեմէզ իտի.»

Կէրէք պիրինճի վէ կէրէք իւչինճի Նարօլէօնրն էֆքեարրն ճատա, իթյագ՝ արիլէրին (ընտանիքներուն) մահվ ու թէլէֆի տեմէք տիր.

—

ԻԼԱՆԱԹ

Ի· ՇՆԱՑՏԷՐ ԵՎ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

Մերքեզ վէ Շըմալի Սլէմանիատան սէվգիյաթ գաղալ իտէն Լօյտ նամ Ավսթրիա-Մաճար գումբանեասը վէ պէօյուք աճէնճիասը։

ԼԻԲՑԻԳՍ ԱՎ ՏՐԷԶՏԱ ԹԱՐԻԳԻՑԷ

Իշպու գումբանեա՝ Շարգ իս. կէլէլերի իչիւն Մերքեզվէ Շըմալի Ալէմանիատան սէվգ օլունաճագ հէր նէվի էմթասյը գապալ իտէր։

Վակօնյար՝ Լիբցիգա վէ Տրէզտատա թէրթիպ օլունուպ, 7—10 կիւնէ գատար Թրիէսթէէե վասլ օլուրլար։

Պիլճիվէ չէհրլէրին նավլունլարը՝ 100 քիլօ հիւասյը իւգերինէ, կիտեճէք մահալէ գատար էվվելճէ թային օլունուր, վէ մեզքիւր գումբանիա թարաֆընտան քիւլլիյէթլի էմթասա սէվգ օլունմասը։ Նա մէպնի, նավլունլար բէք եհվէն օլուր։

Պունտան տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ վէ թարիֆալարը՝ ինչամագ իսթէեէնլէր՝ մեզքիւր գումբանիա վէ աճէնցիանըն Տէրսաատէթտէ մուգիմ վէ զիյրատ մուհարրէր իւլ իսմ վէքիլինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիրլեր։

ԷՄ· Ժ· ՄԷՐՃԱՆՕՖ
Ն. 17 ՀԱՃՕՐՈՒԼՕ ԽԱՆ
ՍԹԱՄՊՈՒԼ

Շէհր Էմանէթի մէճլիսինտէն կէլէն իլան

Իշպու 98 սէնէսինէ մահսուսպէն 10ընճը տարիրեի պէյտիյէնին գանթար բուսուրմը 21000 վէ խաթապ չէքի բուսուրմը 3000 վէ բալամար բուսուրմը 3600 վէ բուլ բուսուրմը 55,000 զուրուշ պէտել վէ չէրաիթը մուայյէնէ իլէ թալիպի էօհ. տէսարնատ իտուկինտէն վէ մարտըն 22ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ Դարարը դաֆիսի վէրիլէճէկին. տէն; զամմ իլէ թալիպ օլանլարը թէէմինաթ ագչէլերիյլէ պերաչէր Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի իլան օլունուր։

14 մարտ 98 2—2

ԲԷՌ ԶՕԳ ՌԻՄԷՍՆԷՑԻ

ՄԻԻՊԷՏՏԷՐ ԻՏԷՆ

ՎԷԼԷՎԷԼԷԼԻ ԽԱՄԹԱԼԸԳ

Պու խաթալըգ ճիւղի պիր միյտէ պօղուգլուղու իլէ պաշլար, լաքին էկէր իպթիտատան միւհիմմէնիլմէզ իսէ, նիհայէթ վիճուտը հէր թարաֆընա վէ պաշլանա տալարա, գարա հէյտրէ վէ միտեէ վէ նիհայէթ պիթիւն էթ պէզլերինէ սրրաէթ իտէր, վէ պու սուրէթլէ պու խաթալըգա միպտէյա օլանլար միւտտարլարը էօմիւրլերինտէ մուզտարլպ օլուպ, էօլիմ անլէրի պու իզտիրապտէն գուրթարըր։ Լէքսերիա պու խաթալըգ էյի ֆարգ օլունմայլպ հանըլընը, լաքին շու միւվալլար իպրատ օլունտուգտա, մէգքիւր խաթալըգա միւպթէլա օլունմատըգը անլաշըլըր։ Թամամ իթթիֆաքտէն սօնրա նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ միւշքիլաթ, զահմէթ վէ սզզընթը չէքէրփինիպ։ Տէրինտէն պիր աղրը վէ պու աղրը իլէ պէրապէտամի պիր եօրկունլուգ տույմրմըսընդզ։ կէօզլէր սարարը մը։ Սապահլարը տիշլէրտէ վէ տիշ էթլէրինտէ դաթը, վէ եարբչկան պիր նէմլիք վէ աղրը տատսըզլըգը վարը մը։ Տիլ բասլը մը տըր։ Գապուրկալարտա վէ սըրթտա աղրը տույմրմըսընդզ։ Գարա ճիյէր պէօյիմիւշ կիպի սաղ թարաֆընդզտա պիր թաղէիդ վարը մը։ Գապաղլըգ վարը մը։ Ուֆուգի պիր վաղիյէթտէ եանի պօյլու պօյունա եամմըշ օլուպ տա պիրտէն պիրէ գալգաղընդզտա, պիր նէվի պաշ տէօնմէք վէ կէօզլէր գամաշմագ կիպի չէյլէր օլըր մը։ Իտրար աղ մը տըր վէ բէ՞ք ըէնքլի տիր. իտրար թօբլանը՞ր մը։ Թամամ տան սօնրա՝ եէտիյինդ տէրհալ էգչի՞ր մի վէ կէյիրմէքլէր կէլի՞ր մի։ Սըգ սզգ եէրէք չարբընթըսը վուգու պուլը՞ր մու։ Պիլթիւն պու էմարէլէր պիրտէն կէլմէզլէր. լաքին պու տէհչէթլի խաթալըգը թէրագդիմնէ կէօրէ, մեզքիւր էմարէլէր խաթայա բէյտերրէյ եզկյէթ վէրիրլեր։ Էկէր պու խաթալըգ պիր միւտտէթ իմթիտատ իտէր իսէ գուրու վէ կըճըգլատրճը պիր էօքսիրիւք հասըլ օլուր, վէ պիր աղ սօնրա պու էօքսիրիւքլէ պակամ տա կէլիր։ Խաթալըգ բէք իլէրի վարմըգ օլտուղու թագտիրտէ, տէրի էամէր վէ քիրլի կիպի պիր ըէնկ ալըր, էլլէր վէ սեաղլար սօղուր վէ նէմլէնիր։ Գարա ճիյէր իլէ տալագ բէյտերրէյ խաթալանընճա, սրզը աղրը մէյտանա չըգար վէ պէրմիւթատ իճրա օլունան թէտավի պու սօն աղրըլարա հիչ պիր թէէսիր իթմէզ։ Պու խաթալըգ ատի պիր մուալիճէ իլէ տէճ օլունուր իսէ, իլգ էմարէլէր կէօրիւլինճէ տէրհալ պիր տըգգաթը թամմէ իլէ թէտավի իթմէք բէք էհչմի տիր, վէ էկէր խաթալըգ էյիճէ քէօգլէշմիշ իսէ, իրթահ աշըլընճայա վէ հազմ ալէթլերի տիւզէլինճէյէ գատար սարլ իլաճ տէվամ իթմէլի տիր։ Պու խաթալըգա գարա ճիյէր խաթալըգը նազարըլա պագըլըպ, պու տէհչէթլի իլլէթ ալէյհինտէ էն էմին վէ էն միւէսսիր լաճ «Սէյլէէն ղէֆֆէարը ղէրօզը» տըր։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ Ամերիգատա եարբլըր վէ Լոնտրատա Ֆարինկթըն Ռօատ Ի. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ուիթ Թարաֆընտան սաթըլըր։ Պու շիրօպ՝ սէպէպը հագիգիսինի վէ պիթթապ խաթալըգը տա քէօքիւնտէն տէի իսէ։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ
21 Ֆարթինկթըն Ռօատ Լոնտրա Է.

Մթամպօլտա եէնի ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Սուանընն էճզախանէսինտէ վէ Պէյօղլունուն ճատտէսինտէ Մ. Դանցիւգ պիրատէրլէրինին ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթասա եիւքսէք Գալտրըրմտա Մ. Վէլիյին էճզախանէսինտէ վէ պիլճիմէք իսպէչար տիւքքանլարընտա պուլունուր։

Թօքտան վէ բէրաքէնտէ միւպաեէաթ իչիւն Գալաթատա Զապրթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալտրըրմտա Նօ. 95/7տէ Ումումի Ինկիլիզ Մաղազասընտա մեմուրը մախսուսը ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ յա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՃԱԶ
ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱՑԵԱՆ

մեզքիւր խաթալըգա միւպթէլա օլունմայ օլունմատըգը անլաշըլըր։ Թամամ իթթիֆաքտէն սօնրա նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ միւշքիլաթ, զահմէթ վէ սզզընթը չէքէրփինիպ։ Տէրինտէն պիր աղրը վէ պու աղրը իլէ պէրապէտամի պիր եօրկունլուգ տույմրմըսընդզ։ կէօզլէր սարարը մը։ Սապահլարը տիշլէրտէ վէ տիշ էթլէրինտէ դաթը, վէ եարբչկան պիր նէմլիք վէ աղրը տատսըզլըգը վարը մը։ Տիլ բասլը մը տըր։ Գապուրկալարտա վէ սըրթտա աղրը տույմրմըսընդզ։ Գարա ճիյէր պէօյիմիւշ կիպի սաղ թարաֆընդզտա պիր թաղէիդ վարը մը։ Գապաղլըգ վարը մը։ Ուֆուգի պիր վաղիյէթտէ եանի պօյլու պօյունա եամմըշ օլուպ տա պիրտէն պիրէ գալգաղընդզտա, պիր նէվի պաշ տէօնմէք վէ կէօզլէր գամաշմագ կիպի չէյլէր օլըր մը։ Իտրար աղ մը տըր վէ բէ՞ք ըէնքլի տիր. իտրար թօբլանը՞ր մը։ Թամամ տան սօնրա՝ եէտիյինդ տէրհալ էգչի՞ր մի վէ կէյիրմէքլէր կէլի՞ր մի։ Սըգ սզգ եէրէք չարբընթըսը վուգու պուլը՞ր մու։ Պիլթիւն պու էմարէլէր պիրտէն կէլմէզլէր. լաքին պու տէհչէթլի խաթալըգը թէրագդիմնէ կէօրէ, մեզքիւր էմարէլէր խաթայա բէյտերրէյ եզկյէթ վէրիրլեր։ Էկէր պու խաթալըգ պիր միւտտէթ իմթիտատ իտէր իսէ գուրու վէ կըճըգլատրճը պիր էօքսիրիւք հասըլ օլուր, վէ պիր աղ սօնրա պու էօքսիրիւքլէ պակամ տա կէլիր։ Խաթալըգ բէք իլէրի վարմըգ օլտուղու թագտիրտէ, տէրի էամէր վէ քիրլի կիպի պիր ըէնկ ալըր, էլլէր վէ սեաղլար սօղուր վէ նէմլէնիր։ Գարա ճիյէր իլէ տալագ բէյտերրէյ խաթալանընճա, սրզը աղրը մէյտանա չըգար վէ պէրմիւթատ իճրա օլունան թէտավի պու սօն աղրըլարա հիչ պիր թէէսիր իթմէզ։ Պու խաթալըգ ատի պիր մուալիճէ իլէ տէճ օլունուր իսէ, իլգ էմարէլէր կէօրիւլինճէ տէրհալ պիր տըգգաթը թամմէ իլէ թէտավի իթմէք բէք էհչմի տիր, վէ էկէր խաթալըգ էյիճէ քէօգլէշմիշ իսէ, իրթահ աշըլընճայա վէ հազմ ալէթլերի տիւզէլինճէյէ գատար սարլ իլաճ տէվամ իթմէլի տիր։ Պու խաթալըգա գարա ճիյէր խաթալըգը նազարըլա պագըլըպ, պու տէհչէթլի իլլէթ ալէյհինտէ էն էմին վէ էն միւէսսիր լաճ «Սէյլէէն ղէֆֆէարը ղէրօզը» տըր։ Պու պիր թէրթիպի նէպաթի օլուպ Ամերիգատա եարբլըր վէ Լոնտրատա Ֆարինկթըն Ռօատ Ի. Գ. Նօ. 21տէ Ա. Ճ. Ուիթ Թարաֆընտան սաթըլըր։ Պու շիրօպ՝ սէպէպը հագիգիսինի վէ պիթթապ խաթալըգը տա քէօքիւնտէն տէի իսէ։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ
21 Ֆարթինկթըն Ռօատ Լոնտրա Է.

Մթամպօլտա եէնի ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Սուանընն էճզախանէսինտէ վէ Պէյօղլունուն ճատտէսինտէ Մ. Դանցիւգ պիրատէրլէրինին ինկիլիզ էճզախանէսինտէ վէ Գալաթասա եիւքսէք Գալտրըրմտա Մ. Վէլիյին էճզախանէսինտէ վէ պիլճիմէք իսպէչար տիւքքանլարընտա պուլունուր։

Թօքտան վէ բէրաքէնտէ միւպաեէաթ իչիւն Գալաթատա Զապրթա գուրպինտէ Եիւքսէք Գալտրըրմտա Նօ. 95/7տէ Ումումի Ինկիլիզ Մաղազասընտա մեմուրը մախսուսը ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ յա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱԾԸՆԱ ՏԱԻՐ

ՎԻԷՆՆԱՆԸՆ ՄԻԼԼԷԹ ՊԱՆԳԱՍԸ

Իշպու պանգա էօմիւր սիկուրթաբընտան մասատա, չօճուգլարընն պէօյիւմէսինէ գատար պիր սէրմայէ բէյտա իթմէք իւզրէ ագչէ տախի գալուլ իտէր։

Պու պանգա Ա-ՐԷՔ գարէնդինդէ 1869 յօ-ԼԷ 8 վէ Մաճարէոնան ՐԷՀՄԷՐԷ ՆԷՂԷՐԷՆԴԷ 1870 օգոստոս 27 Ռարէեվէրեսի վէ 747/640 Նօմերօլարը էլէ ԷՄՊԷԿՂ ՈԲՂ ԷՆՄԼԷ դէր։

Մեզքիւր պանգա՝ ինսանըն էօմրիւնիւ մուայյէն իքրամիյէլերի վէ քեաֆֆիֆլի չէրաթը մալիւմէ իլէ սիկուրթա իտէր. եանի էօմրիւնիւ սիկուրթայա գօյմագ իսթէյէն ատէմ կէրէք հէր նէ վագթ վէֆաթ իսէ, վէ կէրէք սիկուրթա միւտտէթինտէն սօնրա սաղ գալը իսէ, պու պանգա օ ատէմին թային իթիկի մըգտար մէպլաղը, վէ օրթագլայը օլան սէրմայէլերի սիկուրթա իտէր։

Մեզքիւր պանգա՝ թալիպ օլունան թապմինաթը, ասլա թէնգիհ վէ թէնզիլ իթմէքսիզին սէքիզ կիւն սօնրա թէէտիյէ իտէր, վէ ինսանիյէթ բերվէրլիք գավահտինէ թէվֆիգէն, քէնտի միւղթերիլերինէ բէք միւսահտ չարթլար վագ էյլեր։

Տահա զիյատէ մալիւմաթ վէ թաֆսիլաթ ալմագ իչիւն Աճէնցիտ բէք չօգ լիսանատա բրսալէրեր թէտարիք իթմիշ տիր։

Թէրգիմ՝ վէ Մըսրը էլ-Ղաղրա տէնիր
Ա· ՀԷՖԹԻՐ

Դալաթատա Գարաքէյտէ պօրտանըն գարշըսընտաքի տարիէնին իսինճի գաթընտա 13 Նօյէմբրօլու օտատա։

Մթամպօլտա Ֆիւշիւք Նէնի խանտա Մ. Հէրմ. Ա. Հօլզթէյն վաստէոի կէլմիշ օլան հէր սիկուրթա պէտէլինի ախզ ու գապուլ իթմէյէ մէմուր տըր։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱԲՈՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իլլա 1882 սէնէսի մարտընը 15ինճի բազար իրթէսի կիւնդէրի էնդանդէ էնդոզէն։

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ
ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադրատան սապահլարը հէօբրէյէ

Սր.	Տք.	
12	15	Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գնալը։
12	30	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկազ, Գընալը։
8		Գարթալ, Պ. Ատա, Հէյպէլի, Պուրկ. Գընալը,
		(Պէօյիւք Ատատան սաաթ 8·30*)

Բէօբրէյտէն Ադալար ճանդէրէ

Սր.	Տք.	
2	45	Գընալը, Պուր, Հէյպ, Պ. Ա. Գարթալ *
9	45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ատա, Գարթալ, Բէնտիք։
10	45	Գընալը, Պուր, Հէյպէլի, Պ. Ա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆ

Ադալարտան Բէօբրէյէ

Սր.	Տք.	
1		Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպ, Պուրկ, Գընալը։
8	30	Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ. Պուրկ, Գընալը,
		(Պէօյիւք Ատատան սաաթ 9տա)

Բէօբրէյտէն Ադալարա

Սր.	Տք.	
2	30	Գնալը, Պուր. Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ,
9	45	Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք։

ԳՈՒՏԸԲԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ		ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ	
Բէօբ-ընդէն	Գոգը-էէօրդէն	Բէօբ-ընդէն	Գոգը-էէօրդէն
Սր. Տք.	Սր. Տք.	Սր. Տք.	Սր. Տք.
12 15	12 15		
1	1	1	1
1 45	1 45	2	2
2 30	2 30	3	3
3 15	3 15	4	4
4 15	4 15	5	5
5 15	5 15	8	8
8 30	8 30	9	9
9 15	9 15	10	10
10	10	11	11
10 45	10 35	12	11 45
11 30	11 20		
12	11 45		

* Պու սէֆէրլէր եալընըզ ճումարտարը իճրա օլունաճագ։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԵՆ ԹԱՐԻԳԻ

Իլլա ղանդրաքիրէ էֆրարլարընա դէրինոզդէ

ԵԷՎՄԻՑԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար բաշտան

Սր.	Տք.		Գրանք	Նօ.
2	30	Գաթար իչին	(Բէնտ)	1
11	5	Գաթար իչին	(Իզմիտ)	3

Բէօբրէյտէն

Սր.	Տք.		Գրանք	Նօ.
1	45	Գաթար իչին	(Իզմիտ)	2
10	35	Գաթար իչիւն	(Բէնտ.)	4

ՄԱԳՐԻԲԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ
ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱԱՏԱ

Մաբրէյէօյնդէն Բէօբրէյտ

Սր.	Տք.	
1		Մաքրի. Սամաթիա, Գումր.

Սր.	Տք.	Բէօբրէյտէն
10	45	Գումր. Սամաթիա, Մաքրիքէօյ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մաբրէյէօյնդէն էօբրէյտ

Սր.	Տք.	
1		Մաքրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաքու։

Բէօբրէյտէն

Սր.	Տք.	
11		Գումգաքու, Սամաթիա, Մաքրիքէօյ։

ԻԽԹԱՐԱԹ

Բէօբրու վէ իսկէլէ մէմուլէրի ալնէն պիլէէթ ալուպ պիլէէթ եէրինէ բարա ախզ խլէմլերի քիւլլինէն մէճնու տըր. միւթէճարրերի պէր մուճիպի թալիմաթ չէտիտէն մէսուլ տըր. պինանէն ալէյհ վարօրա բաքիպ օլան զէվաթընքէօրիւտէն ազիմթլէրինտէ պիլէթլերի իսկէլէտէն վէ հյնը ավանթլերինտէ Գաստը գարիյէսի իսկէլէսինտէն մասատսը վարօրլար տէրունինտէ պիլէթլերինի ալմալարը միւսթէրնա տրը։

Ավանտարը քէօբրիւտէն սաաթ 10 վէ 45տէ Ատալարա վէ սաաթ 10.45 վէ 11.30 վէ 12տէ Դատրքէօյունէ հարաբէթի իտէնէք օլան վարօրլարա ճիւրմիւ պէօյիւք վէ եօլճուլարը իզամ իտէր տէրէճէտ օլան եիւք վէ էշեա գապալ օլունամայաճագ տըր։

Թէհլիքէտէն հաղէր օլունմագ իչիւն տիւսման օրտուզը զէման հէր վարօր պուլունտարը նօգթատէ թէվագգուֆ իտէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասիպէթի իլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունամագ իսէ, պու պապատէ եօլճուլարը պիր չէյ սէօյլէմէկէ հագլարը օլմայաճագ տըր։

ԹԱԲԱՏՕԲՈՒԼՕ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻՆ

ԷՆՎԱՌ ԻԲԷԲԼԻ ԳՈՒՄԱՇԼԱՐ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Բաբատօբուլօ պիրատէրլէր՝ ախիրէն Լիօնըն էն ալա ֆապրիգալարընտան քիւլյէթլի էնվալ իրէքլի գումաշլար, վէ Բարիզէն եէնի մօտա գումաշլար, վէ մօպիլա վէ գանաբա վէ սարէ տէօշէմէսի իչիւն միւսթէլիֆ իրէքլիլեր կէթիրթմէկ օլտուգլարընը բայիթախթը միւհթէրէմ Էհալիսինէ վէ քէնտի միւթէատտիտ միւշթերիլերինէ իլան իթմէքլէ քէսպը ֆալար իտէրլեր։

Մումանիյէսիւմ պիրատէրլէրին չօգտան պէրու Էվրօբա իլ պիր խայլի մուխասէրէլէրի պուլունընը էճիյէն, պունլար՝ մալլարընը բէք էհվէն վէ միւնասիպ ֆիյաթլա սաթտըգլարը ճիհէթլէ, էհալիսին՝ քէնտի տիւքքանլարընը քէմալը էմնիյէթլէ թէշրիֆ իտէճէկինի իւմիտ իտէրլեր։ Մէզքիւր տիւքքանլար՝ 4, 6, 31, վէ 33 նիսմէրօլը օլտուգլարը հալտէ Մթամպօլտա Զարշըսի Բէպիրտէ Գալըգճըլար պաշընտա, վէ մաղազանըն պիրի տէ 21 նիսմէրօլը օլտուղու հալտէ Քիւրքճիլեր իչինտէ պուլունուր։

ԽԸՏԻՎԻՑԷ ԲՕՍԹԱ ՎԱԲՈՐԼԱՐԸ ԻՏԱՐԷՍԻ

ՏԷՐՄԱԱՏԷԹՏԷՆ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԷԼ ՎԷ ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԷՏԷՆ ՏԷՐՄԱԱՏԷԹԷ

ՀԱՖԹԱՏԱՏ ՊԻՐ ՔԷՐԷ ՏՕՂՐՈՒՏԱՆ ՏՕՂՐՈՒՑԱ ԻՇԼԷՐ

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՀԱՐԷՔԷԹԻ

Հէր բարէնդէհ ոէշմիրը վուգու պուլուր, վէ Զանագ Գալէ, Միտիլլի, Իզմիր վէ Բիրէյէ օղրար։

ԻՍԿԷՆՏԷՐԻՑԷԼԷ ՎԻՒՐՈՒՏԻ

Հէր բարար էրթէսի սապահլարը վուգու պուլուր, վէ 4 պուլուգ կիւն իճրաի սէյրահաթ իտէր։

Մէ-լումաթ։ — Բուլէր գարտանընն սիւվար օլտուղու Պէյէրա վաբորը՝ ալաֆ մարտըն 29ընճը չարշէնպիկ կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ 4տէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

Եօլճու իլէ էմթաա նավլունը վէ սայիր մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր Սթամպօլտա Պաղչէ գարուսընտա Ահմէտ Բաշիմ բաչա խանընտա վագը չիրքէթը մէզքիւրէնին իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆՕԳԼՈՒՄ ՇԻՐԿԻԷԹՈՒ

Սերմայէ	200,000,000	ֆրանգ.
Իտա օլունան	50,000,000	»
Իհթիաթ սանտըղընտա մէվճուտ	80,000,000	» 29 սանթիմ

ՄԱԳԱՐԻԼԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս· ԲԷԹԷՐԲՈՒՐԳ
ԲԱՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ՃԻՆԷՎՐԱ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԷՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄՐՍԸՐ

Վէ սայրը պիր չօգ պէլտէլերտէ.

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիլճիմէ պանգա մուամէլէլերինի տէր իւհտէ իտէր։
Էսհամ իւգերինէ իգրազ իտէր. (էօտիւճճ վէրիր)։
Էսհամ բէհնի ալարագ հիսապը ճարի աշար։
Ֆրանսայա վէ սայրը էճնէպի մէմլէքէթլերինէ բօլիցա քէչիտէ իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղըտլարը վէրիր։
Պօրսա իչլերի իչիւն վէրիլէն էմրլերի իճրա իտէր։
Էսհամ հրգիզ իտէր։
Թէսլիմ օլունան նագտը գապալ իտէր, վէ մուգապալինտէ չերայիթի մալիւմէ իլէ պօնօլար վէրիր։
Սընանպօլարտէ մաֆրբը (իտարէսի) — Նուամէրօ 10 Մէրթէպանի սօգաղը. — Եագուպ խան Ղալաթատա։

ՇԱՐԳ ԶԱՐՇԸՍԸՆՏԱ

ՔԻՐԱԼԸԳ ՕՏԱ ՎԷ ՄԱՂԱԶԱՍ

Մթամպօլտա ֆինճանճըլար եօգուլունտա ՇԱՐԳ ԶԱՐՇԸՍԸ նամը իլէ մաարուֆ եէնի չարշընընն օտա վէ մաղազալարը թիւճճարան, սարրաֆան, աթըպազա վէ ալօգաթլարա վէ սաիր զէվաթը միւթէպէրեէե իճար օլունմուշ իսէ տէ, մեզքիւր չարշըտա հէնուզ քիրայա վէրիլմէմիշ օլան 8 օտա վէ 3—4 մաղազա տախի իճարա վէրիլէճէլինտէն, թալիպ օլանլարըն չարշուի մեզքիւրտէ 20 նիսմէրօլու մաղազայա միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր։

Մեզքիւր օտա վէ մաղազալարը իսթիճար իտէճէք քիմսէլեր, պէքեար վէ զէվաթը միւթէպէրեէտէն օլտուգլարը հալտէ, կէճէլերի տախի քէնտի օտա վէ եա մաղազալարընտա եաթապիլէճէքլէր տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ		ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ	
Լօնտրա, 28 Մարտ.		Էսհամ տում. տիւն ագչ. գաբ.	13-19
Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-1/16	Պու սապակ աչլար	13-19
Օսմ. էսհամը աչլարը	12-3/16	Իսթիգ. 63 (Մուքօն) 6 %, ֆ.	75-
» » գարանտը	12-1/4	» 65 » 6 % ֆ.	73-
Իսթիգրազ 65	15-	» 69 (Բինտար) 6	66 50
» 69	15-3/8	» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	23-75
» 71	69-	» 73 6 % ֆ.	60 50
» 72	25-	Բումէլի չըմէնտըֆէր 3	50 50
» 73	12-3/8	Ագճէ ֆայիզի	09-
Օսմանլը պանգասը	20-1/8	Բէքար Ղրշ	27 20
Մըսրը տույուն. մուքթ հրաէ	67-	Հէվալէսիզ »	27 20
» իմթիյազը	90-		
Բուսիա իսթիգրազը	84-	ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ	
Գամպիո Բարիզ 9 այ վաաէ	-	Գրէսար ժէնէրալ	6-38
		Սամսպոլ պանգասը	10-10
Փարիզ, 28 Մարտ.		Սոսիէթէ ժէնէրալ	5-50
Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր	83-10	Թրամվայ	3-60
» » 5 գրօնուզ	117-05		
Օսմ էսհամը աչլարը	12 42	ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ	
» » գարանտը	12 30	Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Ֆր.
Իսթիգրազ 65 ֆր	77	Պէյազ մէճիտիյէ ֆարդը	108- 2
» 69	67-	Մէքքէ »	205-
» 73	61-	Պէյրութ »	208-10
Մըսրը ֆօնտ. մուքթ հրաէ	342 50	Պաղտատ »	125-
Գրէսի Լիօնէ	762 50	Պագրը »	610-
Օսմանլը պանգասը	755-	Գայրէ »	875-
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	51-	Ինկիլիզ լիրասը	110 06
Իթալիա էսհամը	89-90	Ֆրանսըզ ֆրանգունու	87-24
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վաաէ	25-30	Ֆօլ	90-02
		Գրիվից ալթունու	51-25
Վիէննա, 28 Մարտ.		Գարպոն գայմէսի	9-
Ահիո ֆիորին	-		
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	25-50		